LIETUVOS RESPUBLIKOS NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ TIEKIMO GRANDINĖJE DRAUDIMO ĮSTATYMAS

2021 m. birželio 17 d. Nr. XIV-409
Vilnius

PIRMASIS SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymo sritis

1. Šis įstatymas nustato žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų ir pirkėjų veiklos vykdytojų grupes; draudžiamos nesąžiningos prekybos praktikos, taikomos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje, veiksmų sąrašą ir tokios nesąžiningos prekybos praktikos draudimą; priežiūros institucijos funkcijas ir teises; pažeidimų nagrinėjimo iniciatyvos teisę; pareiškimo atlikti pažeidimo tyrimą pateikimo ir jo nagrinėjimo, pažeidimų tyrimo, bylų nagrinėjimo ir atsakomybės už šio įstatymo pažeidimus taikymo tvarką.

2. Šis įstatymas taikomas:

1) nesąžiningos prekybos praktikai, nurodytai šio įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse, kai žemės ūkio ir maisto produktus parduoda tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus sudaro nuo 1 euro iki 350 milijonų eurų, ir kai žemės ūkio ir maisto produktus perka pirkėjai, nepriklausomai nuo jų metinės apyvartos per praėjusius finansinius metus dydžio;

2) nesąžiningos prekybos praktikai, nurodytai šio įstatymo 4 straipsnio 4 ir 7 dalyse, kai žemės ūkio ir maisto produktus parduoda:

a) tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus neviršija 2 milijonų eurų, žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 2 milijonai eurų;

b) tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 2 milijonai eurų, bet neviršija 10 milijonų eurų, žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 10 milijonų eurų;

c) tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 10 milijonų eurų, bet neviršija 50 milijonų eurų, žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 50 milijonų eurų;

d) tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 50 milijonų eurų, bet neviršija 150 milijonų eurų, žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 150 milijonų eurų;

e) tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 150 milijonų eurų, bet neviršija 350 milijonų eurų, žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 350 milijonų eurų.

3. Šio įstatymo nuostatos taikomos ir žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus neviršija 350 milijonų eurų, vykdomam žemės ūkio ir maisto produktų pardavimui bet kuriems žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurie yra priskirtini viešiesiems subjektams.

4. Šis įstatymas taikomas vykdant žemės ūkio ir maisto produktų pardavimus, kai žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjas arba šių produktų pirkėjas, arba jie abu yra įsisteigę Europos Sąjungoje.

5. Šio įstatymo nuostatos taikomos ir paslaugoms, nurodytoms šio įstatymo 4 straipsnio 7 dalies 2–6 punktuose, kurias žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjas, kurio metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 2 milijonai eurų, teikia žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjui.

6. Jeigu didelę rinkos galią turinti mažmeninės prekybos įmonė tais pačiais veiksmais pažeidžia ir šio įstatymo, ir Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo nuostatas, ji atsako Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

7. Šis įstatymas netaikomas:

1) žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra 350 milijonų eurų ir daugiau;

2) žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų ar žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjų sutartims su vartotojais;

3) kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) ar mažųjų bendrijų ir jų narių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartims.

8. Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Didelę rinkos galią turinti mažmeninės prekybos įmonė** – ši sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatyme.

2. **Greitai gendantys žemės ūkio ir maisto produktai** – žemės ūkio ir maisto produktai, kurie dėl savo pobūdžio ir (ar) numatomos paskirties gali tapti netinkami parduoti per 30 kalendorinių dienų po šių produktų derliaus nuėmimo, pagaminimo ar perdirbimo.

3. **Kiti žemės ūkio ir maisto produktai** – žemės ūkio ir maisto produktai, išskyrus greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus.

4. **Nevyriausybinė organizacija** – ši sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme.

5. **Pardavimo pajamos** – pajamos, gaunamos iš įprastinės ūkinės veiklos: žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo, taip pat kitų prekių pardavimo ir (ar) paslaugų teikimo. Į pardavimo pajamas neįskaičiuojamos grąžintinos sumos, pridėtinės vertės mokestis, akcizų ir muitų mokesčiai.

6. **Pardavimo skatinimas** – ši sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatyme.

7. **Pareiškėjas** – žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjas, kurio interesai yra pažeisti, turintis teisę pateikti pareiškimą ir reikalauti, kad būtų pradėtas šio įstatymo pažeidimo tyrimas.

8. **Viešasis subjektas** – ši sąvoka suprantama taip, kaip sąvoka „perkančioji organizacija“, apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme.

9. **Žemės ūkio ir maisto produktai** – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodyti produktai ir juos perdirbus pagaminami tame priede nenurodyti maistui skirti produktai.

10. **Žemės ūkio ir maisto produktų įkainojimo trukmė** – ši sąvoka suprantama taip, kaip sąvoka „žemės ūkio produkcijos įkainojimo trukmė“, apibrėžta Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme.

11. **Žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjas** (toliau – pirkėjas) – Lietuvos Respublikoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje veikiantis fizinis ar juridinis asmuo, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, viešasis subjektas arba tokių asmenų grupė, perkantys žemės ūkio ir (ar) maisto produktus.

12. **Žemės ūkio ir maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – pirkimo–pardavimo sutartis) – žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjo ir pirkėjo arba žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjo ir viešojo subjekto, veikiančio kaip pirkėjas, sudaroma rašytinė sutartis, pagal kurią už sutartą kainą ir (ar) apskaičiuotą pinigų sumą nuperkami parduodami žemės ūkio ir maisto produktai. Pirkimo–pardavimo sutartis turi atitikti Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme nustatytas tipines žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas.

13. **Žemės ūkio ir maisto produktų pobūdis** – žemės ūkio ir maisto produktams būdinga viena ar kelios ypatybės (požymis (švieži, atvėsinti arba atšaldyti), pirminio perdirbimo ir (ar) perdirbimo būdas, tinkamumo vartoti terminas, laikymo sąlygos, pakavimo būdas, pakuotės tipas ir kt.) arba jų visuma.

14. **Žemės ūkio ir maisto produktų pristatymas** – momentas, kai pagal pirkimo–pardavimo sutartį žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjas patiekia pirkėjui žemės ūkio ir maisto produktus ir perduoda juos pirkėjui, kaip šių produktų gavėjui, valdyti arba sutinka, kad pirkėjas pradėtų juos valdyti.

15. **Žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjas** (toliau – tiekėjas) – žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamintojas arba fizinis ar juridinis asmuo, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, parduodantys žemės ūkio ir (ar) maisto produktus. Ši sąvoka taip pat apima tokių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamintojų grupes arba tokių fizinių ar juridinių asmenų grupes (t. y. gamintojų organizacijas, tiekėjų organizacijas, kitas organizacijas, taip pat tokių organizacijų asociacijas).

16. **Žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinė** – bet kuriuose žemės ūkio ir maisto produktų gamybos, pirminio perdirbimo ir (ar) perdirbimo, rinkodaros, platinimo, didmeninės ir mažmeninės prekybos etapuose veikiantys subjektai – žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjai ir šių produktų pirkėjai, kuriuos sieja santykiai, pasireiškiantys prieš pirkimo–pardavimo sutarties sudarymą, ją sudarant arba sudarius.

17. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007.

3 straipsnis. Tiekėjų ir pirkėjų metinių apyvartų nustatymas

1. Šio įstatymo taikymo tikslais apyvarta suprantama taip, kaip šiame įstatyme apibrėžta sąvoka „pardavimo pajamos“.

2. Nustatant metines apyvartas, tiekėjų ir pirkėjų pardavimo pajamos per praėjusius finansinius metus apskaičiuojamos atsižvelgiant ir į Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo nuostatas.

ANTRASIS SKYRIUS
NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS IR JOS VEIKSMŲ DRAUDIMAS, ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ PRISKYRIMAS PRIE GREITAI GENDANČIŲ ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ

4 straipsnis. Draudžiami nesąžiningos prekybos praktikos veiksmai

1. Kai pirkimo–pardavimo sutartyje numatytas reguliarus žemės ūkio ir maisto produktų tiekimas, draudžiama nesąžiningos prekybos praktika, kai pirkėjas vėluoja sumokėti tiekėjui:

1) už kitus žemės ūkio ir maisto produktus, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatomis, bei greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus – ilgiau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pirkimo–pardavimo sutartyje nustatyto šių produktų pristatymo laikotarpio, į jį įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, pabaigos arba ilgiau kaip per

30 kalendorinių dienų nuo už tą pristatymo laikotarpį, į jį įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, mokėtinos sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė;

2) už kitus žemės ūkio ir maisto produktus, nepriskirtinus šios dalies 1 punkte nurodytiems produktams:

a) kai pirkimo–pardavimo sutartis sudaryta tarp tiekėjo ir pirkėjo, kuris yra viešasis subjektas, – ilgiau kaip per Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 6 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus terminus;

b) kai pirkimo–pardavimo sutartis sudaryta tarp tiekėjo ir pirkėjo, nenurodyto šio punkto a papunktyje, – ilgiau kaip per 60 kalendorinių dienų nuo pirkimo–pardavimo sutartyje nustatyto šių produktų pristatymo laikotarpio, į jį įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, pabaigos arba vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų nuo už tą pristatymo laikotarpį, į jį įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, mokėtinos sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė.

2. Kai pirkimo–pardavimo sutartyje nenumatytas reguliarus žemės ūkio ir maisto produktų tiekimas, draudžiama ši nesąžiningos prekybos praktika, kai pirkėjas vėluoja sumokėti tiekėjui:

1) už kitus žemės ūkio ir maisto produktus, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatomis, bei greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus – ilgiau kaip per 30 kalendorinių dienų, į jas įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, nuo pristatymo dienos arba ilgiau kaip per 30 kalendorinių dienų, į jas įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, nuo mokėtinos sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė;

2) už kitus žemės ūkio ir maisto produktus, nepriskirtinus šios dalies 1 punkte nurodytiems produktams:

a) kai pirkimo–pardavimo sutartis sudaryta tarp tiekėjo ir pirkėjo, kuris yra viešasis subjektas, – ilgiau kaip per Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 6 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus terminus;

b) kai pirkimo–pardavimo sutartis sudaryta tarp tiekėjo ir pirkėjo, nenurodyto šio punkto a papunktyje, – ilgiau kaip per 60 kalendorinių dienų, į jas įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, nuo pristatymo dienos arba vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų, į jas įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, nuo mokėtinos sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė.

3. Nepaisant šio straipsnio 1 ir 2 dalių, kai pirkėjas nustato mokėtiną sumą:

1) šio straipsnio 1 dalyje nurodyti mokėjimo terminai pradedami skaičiuoti nuo sutarto žemės ūkio ir maisto produktų pristatymo laikotarpio, į jį įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, per kurį buvo vykdomas pristatymas, pabaigos ir

2) šio straipsnio 2 dalyje nurodyti mokėjimo terminai, į juos įskaitant ir žemės ūkio ir maisto produktų įkainojimo trukmę, pradedami skaičiuoti nuo šių produktų pristatymo dienos.

4. Draudžiama ši nesąžiningos prekybos praktika, kai:

1) pirkėjas atšaukia greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų užsakymus likus per mažai laiko, kad būtų galima pagrįstai tikėtis, jog tiekėjas suras alternatyvių tų produktų pardavimo arba panaudojimo būdų; pranešimas dėl greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų užsakymų atšaukimo likus mažiau kaip 30 kalendorinių dienų visada laikomas pavėluotu pranešimu;

2) pirkėjas vienašališkai pakeičia pirkimo–pardavimo sutarties ir (arba) paslaugų teikimo sutarties sąlygas dėl žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo arba pristatymo dažnumo, būdo, vietos, laiko arba tiekimo ar pristatymo apimties, kokybės standartų, mokėjimo sąlygų, kainų arba dėl tiekėjui teikiamų paslaugų, nurodytų šio straipsnio 7 dalies 2–6 punktuose, teikimo;

3) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas atliktų tiesioginius arba netiesioginius mokėjimus, nesusijusius su tiekėjo žemės ūkio ir maisto produktų pardavimu;

4) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas sumokėtų už sugedusius arba prarastus žemės ūkio ir maisto produktus, arba abiem atvejais, kai nuostoliai patiriami pirkėjo patalpose arba po to, kai patiekti žemės ūkio ir maisto produktai perduoti pirkėjo nuosavybėn, jeigu toks sugedimas arba praradimas įvyko ne dėl tiekėjo aplaidumo ar kaltės;

5) pirkėjas perka žemės ūkio ir (ar) maisto produktus nesudaręs su šių produktų tiekėju rašytinės pirkimo–pardavimo sutarties pagal iš anksto su tiekėju sutartas sąlygas; tai netaikoma tais atvejais, kai pirkimo–pardavimo sutartis yra susijusi su žemės ūkio ir maisto produktais, kuriuos gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), narys turi pristatyti (patiekti) gamintojų organizacijai (kooperatinei bendrovei (kooperatyvui), kurios narys yra tiekėjas, jeigu tos gamintojų organizacijos (kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) įstatuose arba į tuos įstatus įtrauktose arba pagal juos priimtose taisyklėse ir sprendimuose yra nuostatų, kurių poveikis panašus į pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų poveikį;

6) pirkėjas neteisėtai gauna, naudoja arba atskleidžia tiekėjo komercines paslaptis, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos komercinių paslapčių teisinės apsaugos įstatyme;

7) pirkėjas grasina imtis arba imasi komercinių atsakomųjų veiksmų dėl tiekėjo, kai tiekėjas naudojasi savo sutartinėmis arba teisės aktuose nustatytomis teisėmis, be kita ko, pateikdamas ir skundą priežiūros institucijai arba tyrimo metu bendradarbiaudamas su priežiūros institucija;

8) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas kompensuotų išlaidas, susijusias su vartotojų skundų dėl tiekėjo žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo nagrinėjimu, nors dėl to nėra tiekėjo aplaidumo ar kaltės.

5. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti draudimai nedaro poveikio:

1) pasekmėms, susijusioms su Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme nurodytais pavėluotais mokėjimais už parduotą žemės ūkio produkciją ir žalos atlyginimo priemonėmis;

2) galimybei pirkėjui ir tiekėjui susitarti dėl vertės pasidalijimo sąlygų, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 172a straipsnyje.

6. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti draudimai netaikomi mokėjimams:

1) kuriuos pirkėjas atlieka tiekėjui, kai tokie mokėjimai atliekami įgyvendinant Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programą, vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 23 straipsnio nuostata;

2) pagal vyno gamybai skirtų vynuogių arba misos tiekėjų ir jų tiesioginių pirkėjų tiekimo sutartis, jeigu:

a) į standartines sutartis, kurias iki 2019 m. sausio 1 d. Europos Sąjungos valstybė narė padarė privalomas pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 164 straipsnį, įtraukiamos konkrečios prekybos sandoriuose nurodytos mokėjimo sąlygos ir kad nuo tos datos Europos Sąjungos valstybės narės atnaujins šį standartinių sutarčių taikymo pratęsimą be esminių mokėjimo sąlygų pakeitimų, kurie būtų nepalankūs vynuogių arba misos tiekėjams, ir

b) vyno gamybai skirtų vynuogių arba misos tiekėjų ir jų tiesioginių pirkėjų tiekimo sutartys bus daugiametės arba taps daugiametės.

7. Draudžiama bet kuri toliau nurodyta prekybos praktika ir paslaugų, susijusių su žemės ūkio ir maisto produktų pardavimu ir nurodytų šios dalies 1, 2, 4, 5 ir 6 punktuose, teikimas, jeigu dėl jų nebuvo iš anksto aiškiai ir nedviprasmiškai susitarta ir toks susitarimas nebuvo patvirtintas pirkimo–pardavimo sutartyje ir (arba) paslaugų teikimo sutartyje arba vėliau tiekėjo ir pirkėjo sudarytose sutartyse, kai:

1) pirkėjas grąžina neparduotus žemės ūkio ir maisto produktus tiekėjui nesumokėjęs jam už tuos neparduotus produktus arba nesumokėjęs už tų neparduotų produktų pašalinimą iš rinkos, arba abiem atvejais;

2) tiekėjas turi tiesiogiai arba netiesiogiai sumokėti mokestį, kad galėtų savo parduodamus žemės ūkio ir maisto produktus pirkėjo patalpose sandėliuoti, demonstruoti arba juos įtraukti į tiekimo sąrašus, arba tuos produktus tiekti rinkai;

3) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas tiesiogiai arba netiesiogiai padengtų visas su žemės ūkio ir maisto produktams taikomomis nuolaidomis susijusias išlaidas arba jų dalį, kai pirkėjas juos parduoda naudodamasis pardavimo skatinimo priemonėmis;

4) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas tiesiogiai arba netiesiogiai mokėtų arba kitokiu būdu atlygintų už pirkėjo vykdomą žemės ūkio ir maisto produktų reklamą;

5) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas tiesiogiai arba netiesiogiai mokėtų arba kitokiu būdu atlygintų už pirkėjo vykdomą žemės ūkio ir maisto produktų rinkodarą;

6) tiekėjas turi tiesiogiai arba netiesiogiai sumokėti mokestį už tai, kad pirkėjas naujai įrengia ar atnaujina patalpas, naudojamas tiekėjo produktų pardavimui.

8. Šio straipsnio 7 dalies 3 punkte nurodyta prekybos praktika yra draudžiama, nebent pirkėjas iki jo inicijuoto žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo skatinimo pradžios nurodo tokio

pardavimo skatinimo laikotarpį ir numatomą iš tiekėjo tam laikotarpiui užsakytų žemės ūkio ir maisto produktų, kuriems būtų taikoma mažesnė kaina, kiekį.

9. Jeigu pirkėjas iš tiekėjo reikalauja mokesčio:

1) šio straipsnio 7 dalies 2, 3, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytais atvejais pirkėjui teikiant paslaugas tiekėjui, tiekėjo prašymu pirkėjas privalo raštu pateikti tiekėjui informaciją apie mokėtiną pinigų sumą už parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų vienetą (vienetus) arba bendrą mokėtiną pinigų sumą, priklausomai nuo to, kuris atvejis nurodytas pirkimo–pardavimo sutartyje;

2) šio straipsnio 7 dalies 2, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytais atvejais pirkėjui teikiant paslaugas tiekėjui, tiekėjo prašymu pirkėjas privalo raštu pateikti tiekėjui dar ir išlaidų sąmatą bei tos sąmatos pagrindimą.

10. Šio straipsnio 1, 2, 4 ir 7 dalyse nustatyti draudimai yra privalomi, nepriklausomai nuo šalių sudarytai pirkimo–pardavimo sutarčiai taikytinos teisės.

5 straipsnis. Greitai gendantys žemės ūkio ir maisto produktai

1. Vertinant, ar žemės ūkio ir maisto produktai tinkami ar netinkami būti priskirti prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų, turi būti atsižvelgiama į jų pobūdį ir (ar) numatomą paskirtį.

2. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, vadovaudamasi šio straipsnio 1 dalimi, patvirtina žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašą ir rekomendacinio pobūdžio greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų sąrašą.

3. Tiekėjai ir pirkėjai, vadovaudamiesi žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašu ir rekomendacinio pobūdžio greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų sąrašu, nurodytu šio straipsnio 2 dalyje, sudarydami pirkimo–pardavimo sutartis atrenka iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodytus produktus, taip pat kitus šiame priede nenurodytus maistui skirtus produktus, pagamintus perdirbus šiame priede išvardytus produktus.

TREČIASIS SKYRIUS
NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS DRAUDŽIAMŲ VEIKSMŲ PRIEŽIŪROS IR VERTINIMO INSTITUCIJOS, JŲ FUNKCIJOS, TEISĖS IR ĮGALIOJIMAI

6 straipsnis. Nesąžiningos prekybos praktikos draudžiamų veiksmų priežiūros institucijos

1. Šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą, taikytiną tiekėjams ir pirkėjams, išskyrus didelę rinkos galią turinčias mažmeninės prekybos įmones, atlieka priežiūros institucija – viešoji

įstaiga Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra (toliau – Agentūra).

2. Šio įstatymo nuostatų, taikytinų ir didelę rinkos galią turinčioms mažmeninės prekybos įmonėms, laikymosi priežiūrą atlieka Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, vadovaudamasi ir šio įstatymo, ir Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo nuostatomis.

7 straipsnis. Priežiūros institucijos funkcijos, teisės ir įgaliojimai

1. Agentūra:

1) prižiūri, kaip pirkėjai, išskyrus didelę rinkos galią turinčias mažmeninės prekybos įmones, laikosi šio įstatymo reikalavimų;

2) atlieka šio įstatymo pažeidimų, išskyrus pažeidimus, kuriuos padarė didelę rinkos galią turinčios mažmeninės prekybos įmonės, tyrimus ir nagrinėja bylas;

3) taiko šiame įstatyme nustatytas sankcijas;

4) teikia tiekėjams ir pirkėjams konsultacijas dėl šio įstatymo nuostatų tinkamo taikymo;

5) atlieka kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.

2. Agentūra, atlikdama šiame įstatyme nustatytas funkcijas, turi teisę:

1) duoti privalomus nurodymus tiekėjams ir pirkėjams, taip pat viešojo administravimo subjektams pateikti finansinių ir (ar) kitų dokumentų, iš jų ir dokumentų, kuriuose yra komercinių paslapčių, kopijas ir informaciją, reikalingą šiame įstatyme Agentūrai nustatytoms funkcijoms atlikti;

2) apklausti asmenis, susijusius su tiriamais pirkėjų taikomais tiekėjams nesąžiningos prekybos praktikos draudžiamais veiksmais, gauti iš šių asmenų žodinius arba rašytinius paaiškinimus (parodymus), kviesti juos atvykti duoti paaiškinimų (parodymų) į Agentūros patalpas;

3) šio įstatymo pažeidimų tyrimo metu informacijos fiksavimo tikslais naudoti technines priemones (dėl garso ir (ar) vaizdo įrašų darymo);

4) naudoti šio įstatymo pažeidimų tyrimų metu surinktą informaciją tiriant kitus pažeidimus.

3. Dėl šio įstatymo nuostatų įgyvendinimo Agentūra:

1) atlieka informacinio centro ir bendradarbiavimo su Konkurencijos taryba, kitomis Lietuvos Respublikos valstybės institucijomis ir įstaigomis, Europos Komisija, taip pat ir su kitų Europos Sąjungos valstybių narių priežiūros institucijomis funkcijas, nurodytas šio įstatymo 22 straipsnyje;

2) prireikus teikia prašymus šiame įstatyme nurodytai vertinimo institucijai dėl žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų kategorijos ir rekomendacinio pobūdžio išvadų gavimo;

3) prireikus šio įstatymo nuostatų įgyvendinimo klausimais konsultuojasi ir bendradarbiauja su kitomis Lietuvos Respublikos valstybės institucijomis ir įstaigomis.

8 straipsnis. Vertinimo institucijos kompetencija

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – Vertinimo institucija) pagal Agentūros, Konkurencijos tarybos, tiekėjų ir pirkėjų prašymus:

1) atlieka žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų kategorijos vertinimą ir teikia rekomendacinio pobūdžio išvadas;

2) teikia konsultacijas dėl žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų kategorijos.

KETVIRTASIS SKYRIUS
SAUGOMŲ PASLAPČIŲ IR KONFIDENCIALIOS INFORMACIJOS SAUGOJIMAS

9 straipsnis. Pareiga saugoti paslaptis ir konfidencialią informaciją

Agentūros vadovas ir darbuotojai privalo saugoti valstybės, tarnybos, profesinę, komercinę arba kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją, taip pat bet kokią kitą konfidencialią informaciją, kurią jie sužinojo atlikdami savo užduotis arba naudodamiesi savo įgaliojimais, tiek eidami pareigas, tiek ir pasibaigus jų darbo (tarnybos) santykiams.

10 straipsnis. Konfidencialumo taikymas dėl komercinių paslapčių, pareiškėjo tapatybės nustatymo duomenų ir kitų duomenų, kuriuos atskleidus galimai būtų pakenkta pareiškėjui, apsaugos

1. Pareiškėjas, teikdamas šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytą pareiškimą, taip pat gali pateikti Agentūrai prašymą dėl konfidencialumo taikymo. Šiame prašyme turi būti aiškiai ir motyvuotai nurodyta, kurią informaciją Agentūra turėtų laikyti konfidencialia. Konfidenciali informacija gali būti informacija, kuri, pareiškėjo manymu, gali pakenkti jo interesams ir (arba) sudaro komercinę paslaptį.

2. Agentūra nedelsdama, tačiau ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodyto prašymo registravimo Agentūroje dienos, priima sprendimą dėl prašymo dėl konfidencialumo taikymo. Tokiu atveju pažeidimo tyrimo ir bylos nagrinėjimo metu prašyme nurodyta informacija laikoma konfidencialia informacija. Jeigu Agentūra prašyme nurodytos informacijos nepripažįsta konfidencialia ir šiuo pagrindu priima sprendimą atsisakyti tenkinti prašymą, ji apie tai praneša pareiškėjui.

3. Prašymas dėl konfidencialumo taikymo netenkinamas, jeigu:

1) nurodyta informacija įstatymų pripažįstama vieša arba tapo viešai prieinama iki jos pateikimo Agentūrai, arba tapo vieša ankstesnio pažeidimo tyrimo metu;

2) nurodyta informacija turi įrodomosios reikšmės nustatant šiame įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimą.

4. Jeigu pareiškėjas pateikia prašymą dėl konfidencialumo taikymo, bet nenurodo, kokią konkrečią informaciją Agentūra turi laikyti konfidencialia, Agentūra gali reikalauti, kad pareiškėjas per Agentūros nustatytą ne trumpesnį kaip 3 darbo dienų terminą nurodytų šią informaciją. Jeigu per Agentūros nustatytą terminą pareiškėjas nenurodo, kokią konkrečią informaciją Agentūra turi laikyti konfidencialia, nepateikia dokumento apie komercinę paslaptį sudarančios ir siekiamos apsaugoti informacijos aprašymo arba kitos informacijos išrašo, Agentūra atsisako prašyme nurodytą informaciją pripažinti konfidencialia.

5. Pareiškėjas, pateikęs Agentūrai šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytą pareiškimą ir (arba) dokumentus bei kitą informaciją, reikalingą Agentūros pažeidimo tyrimui ir kitoms funkcijoms atlikti, gali prašyti Agentūros taikyti jam anonimiškumą. Tokiu atveju šio asmens tapatybės nustatymo duomenys neskelbiami ir neatskleidžiami.

PENKTASIS SKYRIUS
PAŽEIDIMŲ TYRIMO, BYLŲ NAGRINĖJIMO IR ATSAKOMYBĖS UŽ ŠIO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS TAIKYMO TVARKA

11 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo iniciatyvos teisė

1. Tiekėjai, kurių interesai yra pažeisti, taip pat gamintojų grupės arba tokių fizinių ar juridinių asmenų grupės (t. y. gamintojų organizacijos, tiekėjų organizacijos, kitos organizacijos, taip pat tokių organizacijų asociacijos) turi teisę reikalauti, kad Agentūra pradėtų pažeidimo tyrimą, ir pateikti pareiškimą vieno arba kelių savo narių, kurių interesai buvo pažeisti, prašymu. Kitos organizacijos, turinčios teisėtą interesą atstovauti tiekėjams, turi teisę pateikti pareiškimą tiekėjo prašymu ir jo interesais, jeigu tokios organizacijos yra pelno nesiekiančios nevyriausybinės organizacijos.

2. Pareiškėjas, be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų teisių, taip pat turi teisę teikti skundus ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės, kurioje yra įsisteigęs draudžiamos nesąžiningos prekybos žemės ūkio ir maisto produktais praktikos vykdymu įtariamas pirkėjas, priežiūros institucijai.

3. Agentūra turi teisę pradėti pažeidimo tyrimą savo iniciatyva, taip pat pradėti pažeidimo tyrimą pagal informatorių pateiktą, anonimiškai gautą arba viešai paskelbtą informaciją, arba iš kompetentingos institucijos raštu gautą informaciją apie galimai padarytą pažeidimą. Pradėjus pažeidimo tyrimą pagal informatorių pateiktą, anonimiškai gautą arba viešai paskelbtą informaciją, arba iš kompetentingos institucijos raštu gautą informaciją apie galimai padarytą pažeidimą, laikoma, kad pažeidimo tyrimas pradėtas Agentūros iniciatyva.

4. Pareiškėjui atsisakius pareiškimo, Agentūra turi teisę pradėti arba tęsti jau pradėtą pažeidimo tyrimą savo iniciatyva. Tokiu atveju laikoma, kad pažeidimo tyrimas pradėtas Agentūros iniciatyva.

12 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų tyrimas ir bylų nagrinėjimas

1. Šio įstatymo pažeidimai tiriami ir bylos nagrinėjamos šiame įstatyme nustatyta tvarka.

2. Tiriant pažeidimą ir nagrinėjant bylą privalo dalyvauti:

1) pirkėjas, įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, ir (arba) jo atstovas;

2) tiekėjas arba jo atstovas, jeigu pažeidimo tyrimą inicijuoja tiekėjas, kurio interesai yra pažeisti, arba tiekėjo interesams atstovaujanti organizacija ar asociacija (gamintojų organizacija, kitų tiekėjų organizacija ir tokių organizacijų asociacija), arba Agentūros atstovas (atstovai), kai pažeidimą inicijuoja Agentūra;

3) Agentūros pakviesti visi suinteresuoti asmenys, kai pažeidimą inicijuoja Agentūra;

4) Agentūros sprendimu pakviesti ekspertai ir kiti asmenys.

3. Proceso šalys (pareiškėjas ir pirkėjas) ir Agentūros sprendimu pakviesti ekspertai ir kiti asmenys (toliau kartu – proceso dalyviai) pažeidimo tyrimo ir bylos nagrinėjimo metu turi teisę duoti argumentuotus žodinius arba rašytinius paaiškinimus, pateikti papildomą informaciją ir kitus dokumentus.

4. Baigus pažeidimo tyrimą, proceso dalyviai turi teisę susipažinti su pažeidimo tyrimo išvadomis (toliau – tyrimo išvados). Proceso šalys taip pat turi teisę susipažinti su bylos medžiaga, išskyrus dokumentus, kurie susiję su tiekėjo, kuriam buvo pritaikyta nesąžiningos prekybos praktika ir dėl kurio pažeistų interesų vykdomas tyrimas, tapatybe ar kitais jo tapatybės nustatymo duomenimis, jeigu tiekėjas arba tiekėjo interesams atstovaujanti organizacija ar asociacija (gamintojų organizacija, kitų tiekėjų organizacija ir tokių organizacijų asociacija) prašo juos saugoti. Agentūra turi teisę motyvuotu sprendimu apriboti proceso šalių teisę susipažinti su dokumentais, kurie sudaro valstybės, tarnybos, profesinę ar komercinę paslaptį. Šis Agentūros sprendimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui per 7 kalendorines dienas nuo jo įteikimo proceso dalyviams dienos.

5. Jeigu bylos nagrinėjimo metu pateikiama naujų įrodymų, pirkėjas, įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, turi teisę su jais susipažinti ir dėl jų pateikti savo paaiškinimus.

6. Pažeidimo tyrimas turi būti baigtas ir dėl jo Agentūra turi priimti vieną iš šio įstatymo 18 straipsnio 9 dalyje nurodytų sprendimų ne vėliau kaip:

1) per 6 mėnesius nuo šio įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje nurodyto Agentūros sprendimo pradėti pažeidimo tyrimą priėmimo dienos. Motyvuotu Agentūros sprendimu šis terminas gali būti pratęstas du kartus ne ilgiau kaip po 6 mėnesius;

2) per dvejus metus nuo šio įstatymo pažeidimo padarymo dienos, o kai pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – nuo paskutinių veiksmų atlikimo dienos.

13 straipsnis. Pareiškimo atlikti pažeidimo tyrimą pateikimas ir jo nagrinėjimas

1. Pareiškėjas, norėdamas inicijuoti pažeidimo tyrimą, turi pateikti Agentūrai rašytinį pareiškimą dėl pažeidimo tyrimo atlikimo (toliau – pareiškimas).

2. Pareiškėjas, vadovaudamasis šio įstatymo 10 straipsnio 4 dalies nuostatomis, nurodo Agentūrai visą informaciją, kurią jis prašo laikyti konfidencialia.

3. Pareiškime turi būti nurodyta:

1) pareiškėjo – fizinio asmens – vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, kontaktiniai duomenys; pareiškėjo – juridinio asmens – pavadinimas, buveinės adresas, kontaktiniai duomenys;

2) pirkėjo, dėl kurio veiksmų teikiamas pareiškimas, duomenys: juridinio asmens – pavadinimas ir, jeigu yra žinoma, buveinės adresas, kontaktiniai duomenys; fizinio asmens – vardas ir pavardė ir, jeigu yra žinoma, gyvenamosios vietos adresas, kontaktiniai duomenys;

3) konkretūs skundžiami pirkėjo nesąžiningos prekybos praktikos draudžiami veiksmai, jų atlikimo data, o jeigu pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – pažeidimo paaiškėjimo pareiškėjui data;

4) pareiškėjui žinomos pirkėjo nesąžiningos prekybos praktikos draudžiamų veiksmų faktinės aplinkybės, kuriomis jis grindžia savo pareiškimą, ir pridedami tai patvirtinantys dokumentai ir kiti įrodymai.

4. Agentūra motyvuotu sprendimu atsisako pradėti pažeidimo tyrimą, jeigu:

1) pareiškime nurodyto pažeidimo tyrimas nepriskirtas Agentūros kompetencijai;

2) pareiškime nurodyti faktai jau buvo tirti ir dėl jų jau yra priimtas Agentūros sprendimas arba įsiteisėjęs teismo sprendimas;

3) pareiškimas neatitinka šio straipsnio 3 dalyje nurodytų reikalavimų ir pareiškėjas per Agentūros nustatytą ne trumpesnį kaip 5 darbo dienų terminą nepašalino nustatytų pareiškimo trūkumų. Agentūros atsisakymas priimti pareiškimą nekliudo vėl kreiptis į Agentūrą su tuo pačiu pareiškimu, jeigu yra pašalintos arba išnykusios aplinkybės, kliudžiusios priimti pareiškimą;

4) pareiškime nurodytos faktinės aplinkybės yra priskirtinos prie galimų mažareikšmių pažeidimų ir neatitinka Agentūros patvirtintų veiklos administracinių prioritetų, kurie nustatomi taip pat vadovaujantis ir ūkio subjektų veiklos priežiūros rizikos vertinimo principu. Šis principas reiškia, kad Agentūros veiksmai nukreipiami didelės rizikos atvejams šalinti, riziką siejant su žalos teisės normų saugomoms vertybėms atsiradimo tikimybe ir šios žalos dydžiu bei mastu;

5) nuo šio įstatymo pažeidimo padarymo dienos iki šio straipsnio 3 dalyje nurodytus reikalavimus atitinkančio pareiškimo gavimo dienos praėjo daugiau kaip vieni metai, o jeigu pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – daugiau kaip vieni metai nuo paskutinių veiksmų atlikimo dienos.

5. Agentūra pareiškimą turi išnagrinėti ir motyvuotą sprendimą pradėti pažeidimo tyrimą arba atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą turi priimti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo

šio straipsnio 3 dalyje nurodytus reikalavimus atitinkančio pareiškimo gavimo dienos. Tuo atveju, kai nustatomas šio straipsnio 4 dalies 3 punkte nurodytas atsisakymo pradėti pažeidimo tyrimą pagrindas, Agentūra turi priimti motyvuotą sprendimą atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo nustatyto pareiškimo trūkumų pašalinimo termino pabaigos.

6. Agentūrai priėmus motyvuotą sprendimą pradėti pažeidimo tyrimą arba atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą, šio sprendimo kopija išsiunčiama proceso šalims ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo. Jeigu, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, pranešimas apie pradėtą pažeidimo tyrimą iki pažeidimo tyrimo veiksmų atlikimo pradžios galėtų pakenkti pažeidimo tyrimui, nes yra pagrįsta rizika, kad pirkėjas, įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, gali paslėpti ar sunaikinti dokumentus, reikalingus pažeidimo tyrimui atlikti, arba yra kitų aplinkybių, dėl kurių pažeidimo tyrimas taptų neįmanomas arba jo atlikimas ypač pasunkėtų, šio sprendimo kopija išsiunčiama proceso šalims per 3 darbo dienas nuo pažeidimo tyrimo veiksmų atlikimo pradžios.

14 straipsnis. Laikinosios priemonės

1. Agentūra neatidėliotinais atvejais, jeigu yra pakankamai duomenų apie šio įstatymo pažeidimą, taip pat siekdama išvengti esminės žalos ar nepataisomų pasekmių tiekėjų interesams, laikydamasi proporcingumo principo arba remdamasi pagrįstu rašytiniu tiekėjo ar kito suinteresuoto asmens prašymu dėl laikinųjų priemonių taikymo, turi teisę priimti sprendimą taikyti laikinąsias priemones.

2. Agentūra, vadovaudamasi šio straipsnio 1 dalimi, pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, turi teisę taikyti šias laikinąsias priemones:

1) įpareigoti pirkėją nutraukti galimai neteisėtą veiklą;

2) įpareigoti pirkėją atlikti tam tikrus veiksmus, jeigu jų neatlikimas padarytų tiekėjui esminės žalos arba dėl to atsirastų nepataisomų pasekmių.

3. Prieš priimdama sprendimą taikyti laikinąsias priemones, Agentūra pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, turi suteikti galimybę per nustatytą ne trumpesnį kaip 10 kalendorinių dienų terminą nuo Agentūros pranešimo apie ketinimą taikyti laikinąsias priemones gavimo dienos raštu pateikti paaiškinimus. Pranešimas siunčiamas šio įstatymo 18 straipsnio 4 dalyje nurodytais būdais.

4. Agentūros priimtu sprendimu laikinosios priemonės gali būti taikomos ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį; šis laikotarpis Agentūros sprendimu dar gali būti pratęstas. Jeigu yra būtina, laikinosios priemonės taikomos tol, kol Agentūra priima galutinį sprendimą dėl pažeidimo.

5. Agentūros sprendimas taikyti laikinąsias priemones gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui per 10 kalendorinių dienų nuo jo įteikimo dienos. Skundo padavimas laikinųjų priemonių taikymo nesustabdo. Skundas turi būti išnagrinėtas ir sprendimas dėl jo priimtas per 45 kalendorines dienas nuo skundo gavimo dienos. Vilniaus apygardos

administracinio teismo sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per 7 kalendorines dienas nuo sprendimo paskelbimo Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimo turi išnagrinėti ir sprendimą dėl jo priimti per 45 kalendorines dienas nuo bylos gavimo teisme dienos.

15 straipsnis. Agentūros darbuotojų teisės ir pareigos atliekant pažeidimo tyrimą

1. Agentūros darbuotojai, atlikdami tyrimą dėl šio įstatymo pažeidimo, turi šias teises:

1) pažeidimo tyrimo metu be išankstinio įspėjimo įeiti į pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas bei jose atlikti patikras tik jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:

a) Agentūros darbuotojai yra pateikę darbo pažymėjimą;

b) kartu dalyvauja pirkėjas ir (arba) jo įgaliotas atstovas, jeigu jie išreiškė pageidavimą dalyvauti atliekant patikrą;

c) Agentūros darbuotojai turi teismo nutartį dėl leidimo įeiti į pirkėjui nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas bei jose atlikti patikras, išduotą vadovaujantis šio įstatymo 16 straipsnyje nustatyta tvarka;

2) peržiūrėti pažeidimo tyrimui reikalingus dokumentus, neatsižvelgdami į tai, kokioje laikmenoje jie saugomi, gauti jų kopijas ir išrašus, susipažinti su pirkėjo darbuotojų užrašais, susijusiais su darbo veikla, taip pat juos ir pirkėjui nuosavybės teise priklausančiuose ar jo valdomuose kompiuteriuose ir bet kokiose laikmenose, saugyklose ir duomenų bazėse esančią informaciją kopijuoti. Kai yra tikslinga, Agentūros darbuotojai turi teisę tęsti šiame punkte nurodytų dokumentų, darbuotojų užrašų ir informacijos peržiūrą Agentūros ar kitose patalpose;

3) gauti žodinius ir rašytinius paaiškinimus iš asmenų, galinčių turėti tyrimui reikšmingos informacijos, įskaitant atsakymus į klausimus dėl faktų ir dokumentų iš asmenų, susijusių su pirkėjo, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, veikla, ir reikalauti, kad jų įgalioti atstovai atvyktų į Agentūrą duoti paaiškinimų;

4) gauti iš pirkėjo, kitų fizinių ir juridinių asmenų bei viešojo administravimo subjektų dokumentus, duomenis ir kitą šiems asmenims prieinamą informaciją, reikalingus pažeidimo tyrimui atlikti. Šią informaciją šie subjektai ir asmenys turi teisę pateikti Agentūros darbuotojams ir savo iniciatyva;

5) paimti dokumentus ir daiktus, kurie tiriant bylą gali turėti įrodomosios reikšmės;

6) pažeidimo tyrimui atlikti pasitelkti specialistus ir (arba) ekspertus (konsultantus). Agentūros pasitelktiems specialistams ir ekspertams (konsultantams) taikomi šio įstatymo

9 straipsnyje ir 10 straipsnio 4 dalyje nustatyti reikalavimai dėl profesinių, komercinių paslapčių ir pareiškėjų tapatybės nustatymo duomenų apsaugos;

7) pažeidimo tyrimo metu informacijos fiksavimo tikslais naudoti technines priemones (dėl garso ir (ar) vaizdo įrašų darymo);

8) užfiksuoti faktines aplinkybes;

9) pažeidimo tyrimui naudoti sukauptą informaciją apie įvairius žemės ūkio ir maisto produktų rodiklius vidaus ir eksporto rinkose, taip pat ir Agentūros turimą informaciją, gautą kitų šio įstatymo pažeidimų tyrimų ar nagrinėjimų metu;

10) perduoti teisėsaugos institucijoms medžiagą apie šio įstatymo pažeidimus, turinčius nusikalstamos veikos požymių.

2. Tam, kad tyrimą atliekantiems Agentūros darbuotojams būtų sudarytos sąlygos tinkamai atlikti patikrą, Agentūros darbuotojai gali pasitelkti policijos pareigūnus. Agentūros darbuotojų pasitelktiems policijos pareigūnams, dalyvaujantiems atliekant patikrą, taikomi šio įstatymo 9 straipsnyje nustatyti apribojimai.

3. Agentūros darbuotojai, įgyvendindami jiems šio įstatymo suteiktas teises, pažeidimo tyrimo veiksmus įformina raštu – surašo dokumentus: aktus, protokolus, reikalavimus ir kitus dokumentus. Šių dokumentų formą ir pildymo tvarką nustato Agentūra.

4. Agentūros darbuotojų reikalavimai atliekant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus yra privalomi. Už šių reikalavimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą taikomos šiame įstatyme nustatytos sankcijos.

5. Pažeidimo tyrimą atliekantys Agentūros darbuotojai raštu įspėja paaiškinimus duodančius asmenis apie atsakomybę už melagingos informacijos suteikimą arba už atsisakymą suteikti informaciją Agentūrai ar jos darbuotojams.

16 straipsnis. Teismo leidimų įeiti į juridinių arba fizinių asmenų, kurie įtariami padarę šio įstatymo pažeidimą, teritoriją ir (ar) jų naudojamas patalpas gavimo tvarka

1. Agentūrai priėmus sprendimą dėl tyrimo veiksmų, numatytų šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte, Agentūros darbuotojas pateikia Vilniaus apygardos administraciniam teismui prašymą dėl teismo leidimo įeiti į pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas bei jose atlikti patikras išdavimo.

2. Agentūros darbuotojo prašyme išduoti teismo leidimą įeiti į:

1) juridiniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas turi būti nurodytas juridinio asmens pavadinimas, buveinės

adresas ir (ar) patalpų, kuriose vykdoma veikla, adresas, jeigu jis nesutampa su buveinės adresu; taip pat įtariamų pažeidimų pobūdis ir numatomi atlikti tyrimo veiksmai;

2) fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, jam nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas turi būti nurodytas fizinio asmens vardas ir pavardė, gyvenamosios vietos adresas ir (ar) patalpų, kuriose vykdoma veikla, adresas, jeigu jis nesutampa su gyvenamosios vietos adresu; taip pat įtariamų pažeidimų pobūdis ir numatomi atlikti tyrimo veiksmai.

3. Išnagrinėjęs prašymą išduoti teismo leidimą įeiti į juridiniam arba fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, jam nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas, Vilniaus apygardos administracinis teismas priima motyvuotą nutartį prašymą patenkinti, patenkinti iš dalies arba atmesti.

4. Prašymas išduoti teismo leidimą įeiti į juridiniam arba fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, jam nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas turi būti išnagrinėtas ir priimta nutartis ne vėliau kaip per 72 valandas nuo prašymo pateikimo momento.

5. Agentūra turi teisę per 7 kalendorines dienas nuo teismo nutarties paskelbimo dienos apskųsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartimi atmestą arba iš dalies patenkintą prašymą dėl teismo leidimo įeiti į juridiniam arba fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas.

6. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo nutarties turi išnagrinėti ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo šio skundo gavimo dienos. Agentūros atstovas turi teisę dalyvauti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui žodinio proceso tvarka nagrinėjant skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo nutarties.

7. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo priimta nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

8. Teismai, nagrinėdami prašymus ir skundus dėl teismo leidimo įeiti į juridiniam arba fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, jam nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas, privalo užtikrinti pateiktos informacijos ir planuojamų veiksmų slaptumą.

17 straipsnis. Pranešimas apie pažeidimo tyrimo išvadas

Baigus pažeidimo tyrimą, proceso dalyviams ne vėliau kaip prieš 20 darbo dienų iki nustatytos bylos nagrinėjimo dienos Agentūros posėdyje registruotu laišku pateikiamos pažeidimo tyrimo išvados, pranešama apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką, nurodoma bylos nagrinėjimo tvarka (žodinis arba rašytinis procesas) ir pasiūloma ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki bylos nagrinėjimo Agentūros posėdyje dienos raštu pateikti savo paaiškinimus dėl pažeidimo tyrimo išvadų.

18 straipsnis. Bylų nagrinėjimas

1. Bylos Agentūroje nagrinėjamos dalyvaujant proceso šalims – pareiškėjui ir pirkėjui ir (arba) jų atstovams. Bylos Agentūroje nagrinėjamos valstybine kalba rašytinio arba žodinio proceso tvarka. Agentūra bylą žodinio proceso tvarka nagrinėja tik gavusi motyvuotą pareiškėjo prašymą. Jeigu žodinio proceso šalys buvo tinkamai informuotos apie posėdį ir į jį neatvyksta, Agentūra turi teisę nagrinėti bylą rašytinio proceso tvarka ir priimti sprendimą proceso šalims nedalyvaujant, jeigu nė viena iš proceso šalių Agentūrai nepateikė rašytinio prašymo atidėti bylos nagrinėjimą. Jeigu buvo gautas proceso šalies prašymas atidėti bylos nagrinėjimą ir Agentūra, išnagrinėjusi šį prašymą, jį pripažįsta nepagrįstu, proceso šalies neatvykimo į posėdį priežastys pripažįstamos nesvarbiomis.

2. Bylą nagrinėjant rašytinio proceso tvarka, proceso dalyviai į posėdį nekviečiami ir bylos nagrinėjimas vyksta jiems nedalyvaujant.

3. Byla žodinio proceso tvarka nagrinėjama viešame posėdyje, kuriame dalyvauja proceso dalyviai. Kai byla nagrinėjama žodinio proceso tvarka, Agentūra savo iniciatyva arba proceso šalių prašymu gali paskelbti posėdį ar jo dalį uždarą, jeigu tai būtina siekiant apsaugoti valstybės, tarnybos, profesinę arba komercinę paslaptį. Jeigu posėdyje dalyvauja liudytojai, proceso šalys turi teisę liudytojams užduoti klausimų.

4. Tinkamu pranešimu apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką proceso šaliai – juridiniam asmeniui – laikomas pranešimas, išsiųstas registruotu laišku Juridinių asmenų registre nurodytu proceso šalies buveinės adresu, išskyrus atvejus, kai proceso šalis nurodo kitą korespondencijos įteikimo adresą, arba pranešimas, išsiųstas Juridinių asmenų registre nurodytu proceso šalies elektroninių siuntų pristatymo adresu. Jeigu proceso šalis yra fizinis asmuo, tinkamu pranešimu apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką laikomas pranešimas, išsiųstas registruotu laišku fizinio asmens deklaruotos gyvenamosios vietos adresu, išskyrus atvejus, kai fizinis asmuo nurodo kitą korespondencijos įteikimo adresą.

5. Proceso šalys posėdžio metu turi teisę pareikšti papildomų reikalavimų ir pateikti papildomų įrodymų. Jeigu Agentūra nustato, kad šie papildomi reikalavimai ir įrodymai galėjo būti pateikti iki bylos nagrinėjimo pradžios ir jų tenkinimas užvilkintų sprendimo priėmimą, Agentūra motyvuotu protokoliniu sprendimu gali juos atmesti.

6. Posėdyje išklausomi proceso šalių paaiškinimai, susipažįstama su dokumentais, kitais įrodymais ir jie įvertinami.

7. Posėdis baigiamas išklausant proceso šalių baigiamąsias kalbas dėl nagrinėtos bylos esmės. Proceso šalys neturi teisės baigiamosiose kalbose remtis naujomis aplinkybėmis ar įrodymais, kurie nebuvo įvertinti anksčiau.

8. Bylos nagrinėjimo posėdžio eiga protokoluojama.

9. Išnagrinėjusi bylą, Agentūra priima vieną iš šių sprendimų:

1) taikyti šio įstatymo nustatytas sankcijas, jeigu nustato, kad šis įstatymas buvo pažeistas;

2) nutraukti bylą, jeigu:

a) paaiškėja, kad šio įstatymo pažeidimo nėra;

b) byla nepriskirtina Agentūros kompetencijai;

c) pareiškėjas atsisakė pareiškimo, išskyrus šio įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje nurodytą atvejį;

d) tolesnis bylos nagrinėjimas keltų riziką, kad bus atskleista pareiškėjo tapatybė arba bet kuri kita informacija, kurią atskleidus, pareiškėjo manymu, būtų pakenkta jo interesams, ir jeigu pareiškėjas nurodė tą informaciją pagal 10 straipsnio 1 dalį.

10. Šio straipsnio 9 dalyje nurodytame sprendime turi būti nurodyta:

1) sprendimo priėmimo laikas ir vieta;

2) proceso šalys, kiti proceso dalyviai;

3) bylos nagrinėjimo metu nustatytų aplinkybių išdėstymas ir jų įvertinimas;

4) priimto sprendimo motyvai;

5) jeigu priimamas šio straipsnio 9 dalies 1 punkte nurodytas sprendimas, – šio įstatymo straipsnis, už kurio pažeidimą taikoma atsakomybė; straipsnis, kuriame nustatyta atsakomybė už pažeidimą; sprendimo apskundimo terminas ir tvarka;

6) jeigu priimamas šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nurodytas sprendimas, – sprendimo apskundimo terminas ir tvarka.

11. Šio straipsnio 9 dalyje nurodyto sprendimo kopija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos išsiunčiama registruotu laišku proceso šalims. Kai Agentūros sprendime yra neskelbtinų duomenų apie valstybės, tarnybos, profesines, komercines paslaptis ar asmens duomenų, kurie yra neskelbtini atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugos teisės aktų reikalavimus, parengiama skelbtina sprendimo versija, iš kurios pašalinami visi neskelbtini duomenys.

19 straipsnis. Alternatyvus ginčų sprendimas

Nedarant poveikio tiekėjų teisei teikti pareiškimus pagal šio įstatymo 13 straipsnį ir Agentūrai naudotis suteiktomis teisėmis pagal šio įstatymo 15 straipsnį, tiekėjų ir pirkėjų ginčai dėl taikomos nesąžiningos prekybos praktikos gali būti sprendžiami taikant ir alternatyvius ginčų sprendimo būdus: institucinį ar *ad hoc* arbitražą ir mediaciją.

20 straipsnis. Agentūros sprendimų apskundimas

Agentūros sprendimai, priimti pagal šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalį, 13 straipsnio 4 dalį ir 18 straipsnio 9 dalį, per 30 kalendorinių dienų nuo sprendimo kopijos gavimo dienos gali būti skundžiami teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Skundą gali pateikti tik proceso šalys. Kreipimasis į teismą nesustabdo sprendimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

21 straipsnis. Sankcijos, atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės, baudų sumokėjimas ir išieškojimas

1. Priežiūros institucijos skiriamos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, jų dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, trukmės ir masto, atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių.

2. Už šio įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų taikymą pirkėjui skiriama ne mažesnė kaip dviejų šimtų eurų, tačiau ne didesnė kaip 20 procentų nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos dydžio bauda. Baudos dydis apskaičiuojamas ir skiriamas pirkėjui vadovaujantis šiais etapais:

1) pirmuoju etapu apskaičiuojamas pradinis baudos dydis, kuris yra 7 procentai nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos;

2) antruoju etapu apskaičiuojamas bazinis baudos dydis, atsižvelgiant į pažeidimo trukmę:

a) kai tiekėjui vėluojama sumokėti nuo 1 iki 30 kalendorinių dienų imtinai nuo nustatyto mokėjimo termino pabaigos, pradinis baudos dydis didinamas iki 25 procentų;

b) kai tiekėjui vėluojama sumokėti nuo 31 iki 60 kalendorinių dienų imtinai nuo nustatyto mokėjimo termino pabaigos, pradinis baudos dydis didinamas iki 50 procentų,

c) kai tiekėjui vėluojama sumokėti daugiau kaip 60 kalendorinių dienų nuo nustatyto mokėjimo termino pabaigos, pradinis baudos dydis didinamas iki 100 procentų;

3) trečiuoju etapu, nustačius bazinį baudos dydį, apskaičiuojamas skiriamos baudos dydis, atsižvelgiant į šio straipsnio 9 ir 10 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir (arba) sunkinančias aplinkybes. Nustačius lengvinančias ir (arba) sunkinančias aplinkybes bei įvertinus jų skaičių ir reikšmingumą, bazinis baudos dydis mažinamas iki 50 procentų arba didinamas iki 50 procentų, tačiau skiriamos baudos dydis negali būti mažesnis kaip du šimtai eurų ir didesnis kaip 20 procentų nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos.

3. Už šio įstatymo 4 straipsnio 4 ir 7 dalyse nurodytus draudžiamus nesąžiningos prekybos praktikos veiksmus pirkėjams skiriama bauda iki 0,7 procento nuo pardavimo pajamų per praėjusius finansinius metus, ėjusius prieš tuos metus, kuriais buvo padaryti šio įstatymo 4 straipsnio 4 ir 7 dalyse nurodyti draudžiami veiksmai, bet ne mažiau kaip penki šimtai eurų. Jeigu pirkėjas veiklą pradėjo vykdyti einamaisiais metais ir (ar) ją vykdė trumpiau negu metus,

skiriama bauda iki 0,7 procento nuo gautų pardavimo pajamų einamaisiais metais ar per kalendorinių mėnesių, iš eilės ėjusių vienas paskui kitą, trukmę (tačiau neviršijant dvylikos mėnesių laikotarpio) gautų pardavimo pajamų, bet ne mažiau kaip penki šimtai eurų.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytos baudos dydis apskaičiuojamas ir skiriamas pirkėjui vadovaujantis šiais etapais:

1) pirmuoju etapu apskaičiuojamas pradinis baudos dydis, kuris yra 0,05 procento nuo pirkėjo pardavimo pajamų, apskaičiuotų pagal šio straipsnio 3 dalies nuostatas;

2) antruoju etapu apskaičiuojamas bazinis baudos dydis, sumažinant arba padidinant šios dalies 1 punkte apskaičiuotą pradinį baudos dydį, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, trukmę ir mastą. Pradinis baudos dydis padauginamas iš kiekvienam iš pažeidimo pobūdžio, trukmės ir masto kriterijams taikytinų atitinkamų koeficientų, patenkančių į intervalą nuo 0,22 iki 1,78 imtinai, sandaugos;

3) trečiuoju etapu, nustačius bazinį baudos dydį, apskaičiuojamas skiriamos baudos dydis, atsižvelgiant į šio straipsnio 9 ir 10 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir (arba) sunkinančias aplinkybes. Nustačius lengvinančias ir (arba) sunkinančias aplinkybes bei įvertinus jų skaičių ir reikšmingumą, bazinis baudos dydis mažinamas iki 50 procentų, tačiau jis turi būti ne mažesnis kaip penki šimtai eurų, arba didinamas iki 50 procentų.

5. Jeigu pažeidimas padarytas pirmą kartą ir nėra nustatyta nė vienos atsakomybę sunkinančios aplinkybės, tačiau yra bent viena atsakomybę lengvinanti aplinkybė, apskaičiuotas bazinis baudos dydis mažinamas 50 procentų, tačiau jis turi būti ne mažesnis kaip penki šimtai eurų.

6. Nustačius sunkinančią aplinkybę, nurodytą šio straipsnio 10 dalies 6 punkte, bazinis baudos dydis didinamas iki 100 procentų, neatsižvelgiant į atsakomybę lengvinančias aplinkybes.

7. Jeigu pirkėjas nepateikia Agentūrai informacijos apie gautas pajamas per praėjusius finansinius ar einamuosius metus, jam skiriama bauda nuo trijų tūkstančių iki dešimt tūkstančių eurų, o jeigu toks pat pažeidimas padaromas pakartotinai per vienus metus nuo baudos paskyrimo, – nuo šešių tūkstančių iki dvidešimt tūkstančių eurų.

8. Už Agentūros darbuotojų reikalavimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, jiems atliekant:

1) šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus, pirkėjams skiriama trijų šimtų eurų bauda už kiekvieną nevykdymo arba netinkamo vykdymo dieną;

2) šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus, pirkėjams skiriama bauda nuo vieno šimto iki septynių šimtų eurų.

9. Atsakomybę lengvinančios aplinkybės yra šios:

1) pirkėjas savo noru nutraukė pažeidimą ir užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms;

2) pirkėjas pripažino padaręs pažeidimą;

3) pirkėjas padėjo Agentūros darbuotojams pažeidimo tyrimo metu;

4) pirkėjas savo noru atlygino tiekėjui padarytą materialinę žalą;

5) pirkėjo finansinė padėtis, nustatoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinta tvarka, yra labai sunki.

10. Atsakomybę sunkinančios aplinkybės yra šios:

1) pirkėjas kliudė Agentūros darbuotojams atlikti pažeidimo tyrimą;

2) pirkėjas slėpė padarytą pažeidimą, naikino ir (ar) klastojo draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų įrodymus;

3) pirkėjas tęsė šiame įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimą, nepaisydamas Agentūros ar jos darbuotojo įpareigojimo jį nutraukti;

4) pirkėjas padarė materialinę žalą;

5) pirkėjas atsisakė vykdyti šio įstatymo 4 straipsnio 9 dalyje nustatytus reikalavimus;

6) pirkėjas pakartotinai padarė tokį patį pažeidimą per vienus metus nuo šiame įstatyme nustatytos baudos paskyrimo.

11. Agentūros paskirta bauda į valstybės biudžetą sumokama ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo dėl baudos skyrimo gavimo dienos. Apskundus tokį sprendimą, bauda turi būti sumokėta ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo teismo sprendimo, kuriuo atmestas skundas, įsiteisėjimo dienos.

12. Motyvuotu pažeidėjo prašymu Agentūra turi teisę baudos ar jos dalies sumokėjimą atidėti iki 6 mėnesių, jeigu pažeidėjas sumokėti baudos laiku negali dėl objektyvių priežasčių.

13. Vyriausybė patvirtina baudų už šio įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašą.

14. Agentūros sprendimas dėl baudos skyrimo yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

ŠEŠTASIS SKYRIUS
BENDRADARBIAVIMAS SU KONKURENCIJOS TARYBA, KITOMIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS INSTITUCIJOMIS IR ĮSTAIGOMIS, EUROPOS KOMISIJA BEI KITŲ EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBIŲ NARIŲ PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOMIS, ATASKAITŲ PASKELBIMAS IR TEIKIMAS

22 straipsnis. Bendradarbiavimas

Agentūra, naudodamasi jai šiame įstatyme suteiktomis teisėmis ir vykdydama jai nustatytas funkcijas:

1) bendradarbiauja su Konkurencijos taryba, vykdančia Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo priežiūrą, kitomis Lietuvos Respublikos valstybės institucijomis ir įstaigomis, Europos Komisija bei kitų Europos Sąjungos valstybių narių priežiūros institucijomis, teikdama joms savitarpio pagalbą atliekant tarpvalstybinio pobūdžio tyrimus dėl

nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje, išskyrus tyrimus, susijusius su didelę rinkos galią turinčiomis mažmeninės prekybos įmonėmis;

2) naudodamasi Europos Komisijos sukurta ir tvarkoma vieša interneto svetaine, keičiasi informacija, susijusia su šio įstatymo ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių teisės aktų, į kuriuos perkeltos Direktyvos (ES) 2019/633 nuostatos, įgyvendinimo priemonėmis ir jų priežiūros praktika;

3) teikia reikiamą informaciją Konkurencijos tarybai, kitoms Lietuvos Respublikos valstybės institucijoms ir įstaigoms, Europos Komisijai.

23 straipsnis. Ataskaitų paskelbimas ir teikimas

1. Agentūra iki kiekvienų metų kovo 1 d. savo interneto svetainėje paskelbia savo veiklos, susijusios su šio įstatymo nuostatų taikymu, metinę ataskaitą, kurioje nurodomas per praėjusius metus gautų skundų skaičius ir pradėtų arba užbaigtų tyrimų skaičius. Ataskaitoje pateikiama kiekvieno užbaigto tyrimo dalyko santrauka, tyrimo rezultatai ir, kai taikytina, priimtas sprendimas, laikantis šio įstatymo 9 straipsnyje nustatytų konfidencialumo reikalavimų.

2. Agentūra, gavusi iš Konkurencijos tarybos informaciją, nurodytą Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 15 straipsnyje, parengia metinę ataskaitą dėl įmonių vienų kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje ir iki kiekvienų metų kovo 15 d. ją pateikia Europos Komisijai. Šioje metinėje ataskaitoje pateikiami visi atitinkami duomenys, susiję su šio įstatymo ir Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo nuostatų taikymu bei šiuose įstatymuose nustatytų reikalavimų priežiūros užtikrinimu per praėjusius metus.

SEPTINTASIS SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2021 m. lapkričio 1 d.

2. Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos iki 2021 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos sudarytos pirkimo–pardavimo sutartys, kurių galiojimas įsigaliojus šiam įstatymui dar nėra pasibaigęs, per vienus metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos turi būti peržiūrėtos ir patikslintos bei užtikrinta jų atitiktis šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatoms.

25 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimo stebėsena ir rezultatų įvertinimas

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija iki 2024 m. balandžio 1 d. atlieka šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą už laikotarpį nuo 2021 m. lapkričio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir parengia galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo ataskaitą. Šioje ataskaitoje nurodomos teigiamos ir neigiamos šiame įstatyme nustatyto teisinio reguliavimo pasekmės bei pasiūlymai dėl šio įstatymo ir kitų su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų tobulinimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda

Lietuvos Respublikos
nesąžiningos prekybos praktikos
žemės ūkio ir maisto produktų
tiekimo grandinėje draudimo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/633 dėl įmonių vienų kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje.

LIETUVOS RESPUBLIKOS NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ TIEKIMO GRANDINĖJE DRAUDIMO ĮSTATYMAS

2021 m. birželio 17 d. Nr. XIV-409
Vilnius

PIRMASIS SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymo sritis

1. Šis įstatymas nustato žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų ir pirkėjų veiklos vykdytojų grupes; draudžiamos nesąžiningos prekybos praktikos, taikomos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje, veiksmų sąrašą ir tokios nesąžiningos prekybos praktikos draudimą; priežiūros institucijos funkcijas ir teises; pažeidimų nagrinėjimo iniciatyvos teisę; pareiškimo atlikti pažeidimo tyrimą pateikimo ir jo nagrinėjimo, pažeidimų tyrimo, bylų nagrinėjimo ir atsakomybės už šio įstatymo pažeidimus taikymo tvarką.

2. Šis įstatymas taikomas:

1) nesąžiningos prekybos praktikai, nurodytai šio įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse, kai žemės ūkio ir maisto produktus parduoda tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus sudaro nuo 1 euro iki 350 milijonų eurų, ir kai žemės ūkio ir maisto produktus perka pirkėjai, nepriklausomai nuo jų metinės apyvartos per praėjusius finansinius metus dydžio;

2) nesąžiningos prekybos praktikai, nurodytai šio įstatymo 4 straipsnio 4 ir 7 dalyse, kai žemės ūkio ir maisto produktus parduoda:

a) tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus neviršija 2 milijonų eurų, žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 2 milijonai eurų;

b) tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 2 milijonai eurų, bet neviršija 10 milijonų eurų, žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 10 milijonų eurų;

c) tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 10 milijonų eurų, bet neviršija 50 milijonų eurų, žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 50 milijonų eurų;

d) tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 50 milijonų eurų, bet neviršija 150 milijonų eurų, žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 150 milijonų eurų;

e) tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 150 milijonų eurų, bet neviršija 350 milijonų eurų, žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 350 milijonų eurų.

3. Šio įstatymo nuostatos taikomos ir žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus neviršija 350 milijonų eurų, vykdomam žemės ūkio ir maisto produktų pardavimui bet kuriems žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams, kurie yra priskirtini viešiesiems subjektams.

4. Šis įstatymas taikomas vykdant žemės ūkio ir maisto produktų pardavimus, kai žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjas arba šių produktų pirkėjas, arba jie abu yra įsisteigę Europos Sąjungoje.

5. Šio įstatymo nuostatos taikomos ir paslaugoms, nurodytoms šio įstatymo 4 straipsnio 7 dalies 2–6 punktuose, kurias žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjas, kurio metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra didesnė kaip 2 milijonai eurų, teikia žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjui.

6. Jeigu didelę rinkos galią turinti mažmeninės prekybos įmonė tais pačiais veiksmais pažeidžia ir šio įstatymo, ir Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo nuostatas, ji atsako Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

7. Šis įstatymas netaikomas:

1) žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjams, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus yra 350 milijonų eurų ir daugiau;

2) žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų ar žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjų sutartims su vartotojais;

3) kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) ar mažųjų bendrijų ir jų narių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartims.

8. Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Didelę rinkos galią turinti mažmeninės prekybos įmonė** – ši sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatyme.

2. **Greitai gendantys žemės ūkio ir maisto produktai** – žemės ūkio ir maisto produktai, kurie dėl savo pobūdžio ir (ar) numatomos paskirties gali tapti netinkami parduoti per 30 kalendorinių dienų po šių produktų derliaus nuėmimo, pagaminimo ar perdirbimo.

3. **Kiti žemės ūkio ir maisto produktai** – žemės ūkio ir maisto produktai, išskyrus greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus.

4. **Nevyriausybinė organizacija** – ši sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme.

5. **Pardavimo pajamos** – pajamos, gaunamos iš įprastinės ūkinės veiklos: žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo, taip pat kitų prekių pardavimo ir (ar) paslaugų teikimo. Į pardavimo pajamas neįskaičiuojamos grąžintinos sumos, pridėtinės vertės mokestis, akcizų ir muitų mokesčiai.

6. **Pardavimo skatinimas** – ši sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatyme.

7. **Pareiškėjas** – žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjas, kurio interesai yra pažeisti, turintis teisę pateikti pareiškimą ir reikalauti, kad būtų pradėtas šio įstatymo pažeidimo tyrimas.

8. **Viešasis subjektas** – ši sąvoka suprantama taip, kaip sąvoka „perkančioji organizacija“, apibrėžta Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme.

9. **Žemės ūkio ir maisto produktai** – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodyti produktai ir juos perdirbus pagaminami tame priede nenurodyti maistui skirti produktai.

10. **Žemės ūkio ir maisto produktų įkainojimo trukmė** – ši sąvoka suprantama taip, kaip sąvoka „žemės ūkio produkcijos įkainojimo trukmė“, apibrėžta Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme.

11. **Žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjas** (toliau – pirkėjas) – Lietuvos Respublikoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje veikiantis fizinis ar juridinis asmuo, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, viešasis subjektas arba tokių asmenų grupė, perkantys žemės ūkio ir (ar) maisto produktus.

12. **Žemės ūkio ir maisto produktų pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – pirkimo–pardavimo sutartis) – žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjo ir pirkėjo arba žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjo ir viešojo subjekto, veikiančio kaip pirkėjas, sudaroma rašytinė sutartis, pagal kurią už sutartą kainą ir (ar) apskaičiuotą pinigų sumą nuperkami parduodami žemės ūkio ir maisto produktai. Pirkimo–pardavimo sutartis turi atitikti Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme nustatytas tipines žemės ūkio produkcijos pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas.

13. **Žemės ūkio ir maisto produktų pobūdis** – žemės ūkio ir maisto produktams būdinga viena ar kelios ypatybės (požymis (švieži, atvėsinti arba atšaldyti), pirminio perdirbimo ir (ar) perdirbimo būdas, tinkamumo vartoti terminas, laikymo sąlygos, pakavimo būdas, pakuotės tipas ir kt.) arba jų visuma.

14. **Žemės ūkio ir maisto produktų pristatymas** – momentas, kai pagal pirkimo–pardavimo sutartį žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjas patiekia pirkėjui žemės ūkio ir maisto produktus ir perduoda juos pirkėjui, kaip šių produktų gavėjui, valdyti arba sutinka, kad pirkėjas pradėtų juos valdyti.

15. **Žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjas** (toliau – tiekėjas) – žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamintojas arba fizinis ar juridinis asmuo, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, parduodantys žemės ūkio ir (ar) maisto produktus. Ši sąvoka taip pat apima tokių žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamintojų grupes arba tokių fizinių ar juridinių asmenų grupes (t. y. gamintojų organizacijas, tiekėjų organizacijas, kitas organizacijas, taip pat tokių organizacijų asociacijas).

16. **Žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinė** – bet kuriuose žemės ūkio ir maisto produktų gamybos, pirminio perdirbimo ir (ar) perdirbimo, rinkodaros, platinimo, didmeninės ir mažmeninės prekybos etapuose veikiantys subjektai – žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjai ir šių produktų pirkėjai, kuriuos sieja santykiai, pasireiškiantys prieš pirkimo–pardavimo sutarties sudarymą, ją sudarant arba sudarius.

17. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007.

3 straipsnis. Tiekėjų ir pirkėjų metinių apyvartų nustatymas

1. Šio įstatymo taikymo tikslais apyvarta suprantama taip, kaip šiame įstatyme apibrėžta sąvoka „pardavimo pajamos“.

2. Nustatant metines apyvartas, tiekėjų ir pirkėjų pardavimo pajamos per praėjusius finansinius metus apskaičiuojamos atsižvelgiant ir į Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo nuostatas.

ANTRASIS SKYRIUS
NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS IR JOS VEIKSMŲ DRAUDIMAS, ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ PRISKYRIMAS PRIE GREITAI GENDANČIŲ ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ

4 straipsnis. Draudžiami nesąžiningos prekybos praktikos veiksmai

1. Kai pirkimo–pardavimo sutartyje numatytas reguliarus žemės ūkio ir maisto produktų tiekimas, draudžiama nesąžiningos prekybos praktika, kai pirkėjas vėluoja sumokėti tiekėjui:

1) už kitus žemės ūkio ir maisto produktus, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatomis, bei greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus – ilgiau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pirkimo–pardavimo sutartyje nustatyto šių produktų pristatymo laikotarpio, į jį įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, pabaigos arba ilgiau kaip

per 30 kalendorinių dienų nuo už tą pristatymo laikotarpį, į jį įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, mokėtinos sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė;

2) už kitus žemės ūkio ir maisto produktus, nepriskirtinus šios dalies 1 punkte nurodytiems produktams:

a) kai pirkimo–pardavimo sutartis sudaryta tarp tiekėjo ir pirkėjo, kuris yra viešasis subjektas, – ilgiau kaip per Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 6 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus terminus;

b) kai pirkimo–pardavimo sutartis sudaryta tarp tiekėjo ir pirkėjo, nenurodyto šio punkto a papunktyje, – ilgiau kaip per 60 kalendorinių dienų nuo pirkimo–pardavimo sutartyje nustatyto šių produktų pristatymo laikotarpio, į jį įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, pabaigos arba vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų nuo už tą pristatymo laikotarpį, į jį įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, mokėtinos sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė.

2. Kai pirkimo–pardavimo sutartyje nenumatytas reguliarus žemės ūkio ir maisto produktų tiekimas, draudžiama ši nesąžiningos prekybos praktika, kai pirkėjas vėluoja sumokėti tiekėjui:

1) už kitus žemės ūkio ir maisto produktus, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija, vadovaudamasi Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatomis, bei greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus – ilgiau kaip per 30 kalendorinių dienų, į jas įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, nuo pristatymo dienos arba ilgiau kaip per 30 kalendorinių dienų, į jas įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, nuo mokėtinos sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė;

2) už kitus žemės ūkio ir maisto produktus, nepriskirtinus šios dalies 1 punkte nurodytiems produktams:

a) kai pirkimo–pardavimo sutartis sudaryta tarp tiekėjo ir pirkėjo, kuris yra viešasis subjektas, – ilgiau kaip per Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymo 6 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus terminus;

b) kai pirkimo–pardavimo sutartis sudaryta tarp tiekėjo ir pirkėjo, nenurodyto šio punkto a papunktyje, – ilgiau kaip per 60 kalendorinių dienų, į jas įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, nuo pristatymo dienos arba vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų, į jas įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, nuo mokėtinos sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė.

3. Nepaisant šio straipsnio 1 ir 2 dalių, kai pirkėjas nustato mokėtiną sumą:

1) šio straipsnio 1 dalyje nurodyti mokėjimo terminai pradedami skaičiuoti nuo sutarto žemės ūkio ir maisto produktų pristatymo laikotarpio, į jį įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę, per kurį buvo vykdomas pristatymas, pabaigos ir

2) šio straipsnio 2 dalyje nurodyti mokėjimo terminai, į juos įskaitant ir žemės ūkio ir maisto produktų įkainojimo trukmę, pradedami skaičiuoti nuo šių produktų pristatymo dienos.

4. Draudžiama ši nesąžiningos prekybos praktika, kai:

1) pirkėjas atšaukia greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų užsakymus likus per mažai laiko, kad būtų galima pagrįstai tikėtis, jog tiekėjas suras alternatyvių tų produktų pardavimo arba panaudojimo būdų; pranešimas dėl greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų užsakymų atšaukimo likus mažiau kaip 30 kalendorinių dienų visada laikomas pavėluotu pranešimu;

2) pirkėjas vienašališkai pakeičia pirkimo–pardavimo sutarties ir (arba) paslaugų teikimo sutarties sąlygas dėl žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo arba pristatymo dažnumo, būdo, vietos, laiko arba tiekimo ar pristatymo apimties, kokybės standartų, mokėjimo sąlygų, kainų arba dėl tiekėjui teikiamų paslaugų, nurodytų šio straipsnio 7 dalies 2–6 punktuose, teikimo;

3) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas atliktų tiesioginius arba netiesioginius mokėjimus, nesusijusius su tiekėjo žemės ūkio ir maisto produktų pardavimu;

4) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas sumokėtų už sugedusius arba prarastus žemės ūkio ir maisto produktus, arba abiem atvejais, kai nuostoliai patiriami pirkėjo patalpose arba po to, kai patiekti žemės ūkio ir maisto produktai perduoti pirkėjo nuosavybėn, jeigu toks sugedimas arba praradimas įvyko ne dėl tiekėjo aplaidumo ar kaltės;

5) pirkėjas perka žemės ūkio ir (ar) maisto produktus nesudaręs su šių produktų tiekėju rašytinės pirkimo–pardavimo sutarties pagal iš anksto su tiekėju sutartas sąlygas; tai netaikoma tais atvejais, kai pirkimo–pardavimo sutartis yra susijusi su žemės ūkio ir maisto produktais, kuriuos gamintojų organizacijos, įskaitant kooperatinę bendrovę (kooperatyvą), narys turi pristatyti (patiekti) gamintojų organizacijai (kooperatinei bendrovei (kooperatyvui), kurios narys yra tiekėjas, jeigu tos gamintojų organizacijos (kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) įstatuose arba į tuos įstatus įtrauktose arba pagal juos priimtose taisyklėse ir sprendimuose yra nuostatų, kurių poveikis panašus į pirkimo–pardavimo sutarties sąlygų poveikį;

6) pirkėjas neteisėtai gauna, naudoja arba atskleidžia tiekėjo komercines paslaptis, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos komercinių paslapčių teisinės apsaugos įstatyme;

7) pirkėjas grasina imtis arba imasi komercinių atsakomųjų veiksmų dėl tiekėjo, kai tiekėjas naudojasi savo sutartinėmis arba teisės aktuose nustatytomis teisėmis, be kita ko, pateikdamas ir skundą priežiūros institucijai arba tyrimo metu bendradarbiaudamas su priežiūros institucija;

8) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas kompensuotų išlaidas, susijusias su vartotojų skundų dėl tiekėjo žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo nagrinėjimu, nors dėl to nėra tiekėjo aplaidumo ar kaltės.

5. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti draudimai nedaro poveikio:

1) pasekmėms, susijusioms su Atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatyme nurodytais pavėluotais mokėjimais už parduotą žemės ūkio produkciją ir žalos atlyginimo priemonėmis;

2) galimybei pirkėjui ir tiekėjui susitarti dėl vertės pasidalijimo sąlygų, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 172a straipsnyje.

6. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti draudimai netaikomi mokėjimams:

1) kuriuos pirkėjas atlieka tiekėjui, kai tokie mokėjimai atliekami įgyvendinant Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programą, vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 23 straipsnio nuostata;

2) pagal vyno gamybai skirtų vynuogių arba misos tiekėjų ir jų tiesioginių pirkėjų tiekimo sutartis, jeigu:

a) į standartines sutartis, kurias iki 2019 m. sausio 1 d. Europos Sąjungos valstybė narė padarė privalomas pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 164 straipsnį, įtraukiamos konkrečios prekybos sandoriuose nurodytos mokėjimo sąlygos ir kad nuo tos datos Europos Sąjungos valstybės narės atnaujins šį standartinių sutarčių taikymo pratęsimą be esminių mokėjimo sąlygų pakeitimų, kurie būtų nepalankūs vynuogių arba misos tiekėjams, ir

b) vyno gamybai skirtų vynuogių arba misos tiekėjų ir jų tiesioginių pirkėjų tiekimo sutartys bus daugiametės arba taps daugiametės.

7. Draudžiama bet kuri toliau nurodyta prekybos praktika ir paslaugų, susijusių su žemės ūkio ir maisto produktų pardavimu ir nurodytų šios dalies 1, 2, 4, 5 ir 6 punktuose, teikimas, jeigu dėl jų nebuvo iš anksto aiškiai ir nedviprasmiškai susitarta ir toks susitarimas nebuvo patvirtintas pirkimo–pardavimo sutartyje ir (arba) paslaugų teikimo sutartyje arba vėliau tiekėjo ir pirkėjo sudarytose sutartyse, kai:

1) pirkėjas grąžina neparduotus žemės ūkio ir maisto produktus tiekėjui nesumokėjęs jam už tuos neparduotus produktus arba nesumokėjęs už tų neparduotų produktų pašalinimą iš rinkos, arba abiem atvejais;

2) tiekėjas turi tiesiogiai arba netiesiogiai sumokėti mokestį, kad galėtų savo parduodamus žemės ūkio ir maisto produktus pirkėjo patalpose sandėliuoti, demonstruoti arba juos įtraukti į tiekimo sąrašus, arba tuos produktus tiekti rinkai;

3) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas tiesiogiai arba netiesiogiai padengtų visas su žemės ūkio ir maisto produktams taikomomis nuolaidomis susijusias išlaidas arba jų dalį, kai pirkėjas juos parduoda naudodamasis pardavimo skatinimo priemonėmis;

4) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas tiesiogiai arba netiesiogiai mokėtų arba kitokiu būdu atlygintų už pirkėjo vykdomą žemės ūkio ir maisto produktų reklamą;

5) pirkėjas reikalauja, kad tiekėjas tiesiogiai arba netiesiogiai mokėtų arba kitokiu būdu atlygintų už pirkėjo vykdomą žemės ūkio ir maisto produktų rinkodarą;

6) tiekėjas turi tiesiogiai arba netiesiogiai sumokėti mokestį už tai, kad pirkėjas naujai įrengia ar atnaujina patalpas, naudojamas tiekėjo produktų pardavimui.

8. Šio straipsnio 7 dalies 3 punkte nurodyta prekybos praktika yra draudžiama, nebent pirkėjas iki jo inicijuoto žemės ūkio ir maisto produktų pardavimo skatinimo pradžios nurodo tokio pardavimo skatinimo laikotarpį ir numatomą iš tiekėjo tam laikotarpiui užsakytų žemės ūkio ir maisto produktų, kuriems būtų taikoma mažesnė kaina, kiekį.

9. Jeigu pirkėjas iš tiekėjo reikalauja mokesčio:

1) šio straipsnio 7 dalies 2, 3, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytais atvejais pirkėjui teikiant paslaugas tiekėjui, tiekėjo prašymu pirkėjas privalo raštu pateikti tiekėjui informaciją apie mokėtiną pinigų sumą už parduodamų žemės ūkio ir maisto produktų vienetą (vienetus) arba bendrą mokėtiną pinigų sumą, priklausomai nuo to, kuris atvejis nurodytas pirkimo–pardavimo sutartyje;

2) šio straipsnio 7 dalies 2, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytais atvejais pirkėjui teikiant paslaugas tiekėjui, tiekėjo prašymu pirkėjas privalo raštu pateikti tiekėjui dar ir išlaidų sąmatą bei tos sąmatos pagrindimą.

10. Šio straipsnio 1, 2, 4 ir 7 dalyse nustatyti draudimai yra privalomi, nepriklausomai nuo šalių sudarytai pirkimo–pardavimo sutarčiai taikytinos teisės.

5 straipsnis. Greitai gendantys žemės ūkio ir maisto produktai

1. Vertinant, ar žemės ūkio ir maisto produktai tinkami ar netinkami būti priskirti prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų, turi būti atsižvelgiama į jų pobūdį ir (ar) numatomą paskirtį.

2. Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, vadovaudamasi šio straipsnio 1 dalimi, patvirtina žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašą ir rekomendacinio pobūdžio greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų sąrašą.

3. Tiekėjai ir pirkėjai, vadovaudamiesi žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašu ir rekomendacinio pobūdžio greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų sąrašu, nurodytu šio straipsnio 2 dalyje, sudarydami pirkimo–pardavimo sutartis atrenka iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo I priede nurodytus produktus, taip pat kitus šiame priede nenurodytus maistui skirtus produktus, pagamintus perdirbus šiame priede išvardytus produktus.

TREČIASIS SKYRIUS
NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS DRAUDŽIAMŲ VEIKSMŲ PRIEŽIŪROS IR VERTINIMO INSTITUCIJOS, JŲ FUNKCIJOS, TEISĖS IR ĮGALIOJIMAI

6 straipsnis. Nesąžiningos prekybos praktikos draudžiamų veiksmų priežiūros institucijos

1. Šio įstatymo nuostatų laikymosi priežiūrą, taikytiną tiekėjams ir pirkėjams, išskyrus didelę rinkos galią turinčias mažmeninės prekybos įmones, atlieka priežiūros institucija – viešoji įstaiga Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūra (toliau – Agentūra).

2. Šio įstatymo nuostatų, taikytinų ir didelę rinkos galią turinčioms mažmeninės prekybos įmonėms, laikymosi priežiūrą atlieka Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, vadovaudamasi ir šio įstatymo, ir Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo nuostatomis.

7 straipsnis. Priežiūros institucijos funkcijos, teisės ir įgaliojimai

1. Agentūra:

1) prižiūri, kaip pirkėjai, išskyrus didelę rinkos galią turinčias mažmeninės prekybos įmones, laikosi šio įstatymo reikalavimų;

2) atlieka šio įstatymo pažeidimų, išskyrus pažeidimus, kuriuos padarė didelę rinkos galią turinčios mažmeninės prekybos įmonės, tyrimus ir nagrinėja bylas;

3) taiko šiame įstatyme nustatytas sankcijas;

4) teikia tiekėjams ir pirkėjams konsultacijas dėl šio įstatymo nuostatų tinkamo taikymo;

5) atlieka kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.

2. Agentūra, atlikdama šiame įstatyme nustatytas funkcijas, turi teisę:

1) duoti privalomus nurodymus tiekėjams ir pirkėjams, taip pat viešojo administravimo subjektams pateikti finansinių ir (ar) kitų dokumentų, iš jų ir dokumentų, kuriuose yra komercinių paslapčių, kopijas ir informaciją, reikalingą šiame įstatyme Agentūrai nustatytoms funkcijoms atlikti;

2) apklausti asmenis, susijusius su tiriamais pirkėjų taikomais tiekėjams nesąžiningos prekybos praktikos draudžiamais veiksmais, gauti iš šių asmenų žodinius arba rašytinius paaiškinimus (parodymus), kviesti juos atvykti duoti paaiškinimų (parodymų) į Agentūros patalpas;

3) šio įstatymo pažeidimų tyrimo metu informacijos fiksavimo tikslais naudoti technines priemones (dėl garso ir (ar) vaizdo įrašų darymo);

4) naudoti šio įstatymo pažeidimų tyrimų metu surinktą informaciją tiriant kitus pažeidimus.

3. Dėl šio įstatymo nuostatų įgyvendinimo Agentūra:

1) atlieka informacinio centro ir bendradarbiavimo su Konkurencijos taryba, kitomis Lietuvos Respublikos valstybės institucijomis ir įstaigomis, Europos Komisija, taip pat ir su kitų Europos Sąjungos valstybių narių priežiūros institucijomis funkcijas, nurodytas šio įstatymo 22 straipsnyje;

2) prireikus teikia prašymus šiame įstatyme nurodytai vertinimo institucijai dėl žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų kategorijos ir rekomendacinio pobūdžio išvadų gavimo;

3) prireikus šio įstatymo nuostatų įgyvendinimo klausimais konsultuojasi ir bendradarbiauja su kitomis Lietuvos Respublikos valstybės institucijomis ir įstaigomis.

8 straipsnis. Vertinimo institucijos kompetencija

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – Vertinimo institucija) pagal Agentūros, Konkurencijos tarybos, tiekėjų ir pirkėjų prašymus:

1) atlieka žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų kategorijos vertinimą ir teikia rekomendacinio pobūdžio išvadas;

2) teikia konsultacijas dėl žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų kategorijos.

KETVIRTASIS SKYRIUS
SAUGOMŲ PASLAPČIŲ IR KONFIDENCIALIOS INFORMACIJOS SAUGOJIMAS

9 straipsnis. Pareiga saugoti paslaptis ir konfidencialią informaciją

Agentūros vadovas ir darbuotojai privalo saugoti valstybės, tarnybos, profesinę, komercinę arba kitą įstatymų saugomą paslaptį sudarančią informaciją, taip pat bet kokią kitą konfidencialią informaciją, kurią jie sužinojo atlikdami savo užduotis arba naudodamiesi savo įgaliojimais, tiek eidami pareigas, tiek ir pasibaigus jų darbo (tarnybos) santykiams.

10 straipsnis. Konfidencialumo taikymas dėl komercinių paslapčių, pareiškėjo tapatybės nustatymo duomenų ir kitų duomenų, kuriuos atskleidus galimai būtų pakenkta pareiškėjui, apsaugos

1. Pareiškėjas, teikdamas šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytą pareiškimą, taip pat gali pateikti Agentūrai prašymą dėl konfidencialumo taikymo. Šiame prašyme turi būti aiškiai ir motyvuotai nurodyta, kurią informaciją Agentūra turėtų laikyti konfidencialia. Konfidenciali informacija gali būti informacija, kuri, pareiškėjo manymu, gali pakenkti jo interesams ir (arba) sudaro komercinę paslaptį.

2. Agentūra nedelsdama, tačiau ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodyto prašymo registravimo Agentūroje dienos, priima sprendimą dėl prašymo dėl konfidencialumo taikymo. Tokiu atveju pažeidimo tyrimo ir bylos nagrinėjimo metu prašyme nurodyta informacija laikoma konfidencialia informacija. Jeigu Agentūra prašyme nurodytos informacijos nepripažįsta konfidencialia ir šiuo pagrindu priima sprendimą atsisakyti tenkinti prašymą, ji apie tai praneša pareiškėjui.

3. Prašymas dėl konfidencialumo taikymo netenkinamas, jeigu:

1) nurodyta informacija įstatymų pripažįstama vieša arba tapo viešai prieinama iki jos pateikimo Agentūrai, arba tapo vieša ankstesnio pažeidimo tyrimo metu;

2) nurodyta informacija turi įrodomosios reikšmės nustatant šiame įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimą.

4. Jeigu pareiškėjas pateikia prašymą dėl konfidencialumo taikymo, bet nenurodo, kokią konkrečią informaciją Agentūra turi laikyti konfidencialia, Agentūra gali reikalauti, kad pareiškėjas per Agentūros nustatytą ne trumpesnį kaip 3 darbo dienų terminą nurodytų šią informaciją. Jeigu per Agentūros nustatytą terminą pareiškėjas nenurodo, kokią konkrečią informaciją Agentūra turi laikyti konfidencialia, nepateikia dokumento apie komercinę paslaptį sudarančios ir siekiamos apsaugoti informacijos aprašymo arba kitos informacijos išrašo, Agentūra atsisako prašyme nurodytą informaciją pripažinti konfidencialia.

5. Pareiškėjas, pateikęs Agentūrai šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytą pareiškimą ir (arba) dokumentus bei kitą informaciją, reikalingą Agentūros pažeidimo tyrimui ir kitoms funkcijoms atlikti, gali prašyti Agentūros taikyti jam anonimiškumą. Tokiu atveju šio asmens tapatybės nustatymo duomenys neskelbiami ir neatskleidžiami.

PENKTASIS SKYRIUS
PAŽEIDIMŲ TYRIMO, BYLŲ NAGRINĖJIMO IR ATSAKOMYBĖS UŽ ŠIO ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS TAIKYMO TVARKA

11 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo iniciatyvos teisė

1. Tiekėjai, kurių interesai yra pažeisti, taip pat gamintojų grupės arba tokių fizinių ar juridinių asmenų grupės (t. y. gamintojų organizacijos, tiekėjų organizacijos, kitos organizacijos, taip pat tokių organizacijų asociacijos) turi teisę reikalauti, kad Agentūra pradėtų pažeidimo tyrimą, ir pateikti pareiškimą vieno arba kelių savo narių, kurių interesai buvo pažeisti, prašymu. Kitos organizacijos, turinčios teisėtą interesą atstovauti tiekėjams, turi teisę pateikti pareiškimą tiekėjo prašymu ir jo interesais, jeigu tokios organizacijos yra pelno nesiekiančios nevyriausybinės organizacijos.

2. Pareiškėjas, be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų teisių, taip pat turi teisę teikti skundus ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės, kurioje yra įsisteigęs draudžiamos nesąžiningos prekybos žemės ūkio ir maisto produktais praktikos vykdymu įtariamas pirkėjas, priežiūros institucijai.

3. Agentūra turi teisę pradėti pažeidimo tyrimą savo iniciatyva, taip pat pradėti pažeidimo tyrimą pagal informatorių pateiktą, anonimiškai gautą arba viešai paskelbtą informaciją, arba iš kompetentingos institucijos raštu gautą informaciją apie galimai padarytą pažeidimą. Pradėjus pažeidimo tyrimą pagal informatorių pateiktą, anonimiškai gautą arba viešai paskelbtą

informaciją, arba iš kompetentingos institucijos raštu gautą informaciją apie galimai padarytą pažeidimą, laikoma, kad pažeidimo tyrimas pradėtas Agentūros iniciatyva.

4. Pareiškėjui atsisakius pareiškimo, Agentūra turi teisę pradėti arba tęsti jau pradėtą pažeidimo tyrimą savo iniciatyva. Tokiu atveju laikoma, kad pažeidimo tyrimas pradėtas Agentūros iniciatyva.

12 straipsnis. Šio įstatymo pažeidimų tyrimas ir bylų nagrinėjimas

1. Šio įstatymo pažeidimai tiriami ir bylos nagrinėjamos šiame įstatyme nustatyta tvarka.

2. Tiriant pažeidimą ir nagrinėjant bylą privalo dalyvauti:

1) pirkėjas, įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, ir (arba) jo atstovas;

2) tiekėjas arba jo atstovas, jeigu pažeidimo tyrimą inicijuoja tiekėjas, kurio interesai yra pažeisti, arba tiekėjo interesams atstovaujanti organizacija ar asociacija (gamintojų organizacija, kitų tiekėjų organizacija ir tokių organizacijų asociacija), arba Agentūros atstovas (atstovai), kai pažeidimą inicijuoja Agentūra;

3) Agentūros pakviesti visi suinteresuoti asmenys, kai pažeidimą inicijuoja Agentūra;

4) Agentūros sprendimu pakviesti ekspertai ir kiti asmenys.

3. Proceso šalys (pareiškėjas ir pirkėjas) ir Agentūros sprendimu pakviesti ekspertai ir kiti asmenys (toliau kartu – proceso dalyviai) pažeidimo tyrimo ir bylos nagrinėjimo metu turi teisę duoti argumentuotus žodinius arba rašytinius paaiškinimus, pateikti papildomą informaciją ir kitus dokumentus.

4. Baigus pažeidimo tyrimą, proceso dalyviai turi teisę susipažinti su pažeidimo tyrimo išvadomis (toliau – tyrimo išvados). Proceso šalys taip pat turi teisę susipažinti su bylos medžiaga, išskyrus dokumentus, kurie susiję su tiekėjo, kuriam buvo pritaikyta nesąžiningos prekybos praktika ir dėl kurio pažeistų interesų vykdomas tyrimas, tapatybe ar kitais jo tapatybės nustatymo duomenimis, jeigu tiekėjas arba tiekėjo interesams atstovaujanti organizacija ar asociacija (gamintojų organizacija, kitų tiekėjų organizacija ir tokių organizacijų asociacija) prašo juos saugoti. Agentūra turi teisę motyvuotu sprendimu apriboti proceso šalių teisę susipažinti su dokumentais, kurie sudaro valstybės, tarnybos, profesinę ar komercinę paslaptį. Šis Agentūros sprendimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui per 7 kalendorines dienas nuo jo įteikimo proceso dalyviams dienos.

5. Jeigu bylos nagrinėjimo metu pateikiama naujų įrodymų, pirkėjas, įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, turi teisę su jais susipažinti ir dėl jų pateikti savo paaiškinimus.

6. Pažeidimo tyrimas turi būti baigtas ir dėl jo Agentūra turi priimti vieną iš šio įstatymo 18 straipsnio 9 dalyje nurodytų sprendimų ne vėliau kaip:

1) per 6 mėnesius nuo šio įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje nurodyto Agentūros sprendimo pradėti pažeidimo tyrimą priėmimo dienos. Motyvuotu Agentūros sprendimu šis terminas gali būti pratęstas du kartus ne ilgiau kaip po 6 mėnesius;

2) per dvejus metus nuo šio įstatymo pažeidimo padarymo dienos, o kai pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – nuo paskutinių veiksmų atlikimo dienos.

13 straipsnis. Pareiškimo atlikti pažeidimo tyrimą pateikimas ir jo nagrinėjimas

1. Pareiškėjas, norėdamas inicijuoti pažeidimo tyrimą, turi pateikti Agentūrai rašytinį pareiškimą dėl pažeidimo tyrimo atlikimo (toliau – pareiškimas).

2. Pareiškėjas, vadovaudamasis šio įstatymo 10 straipsnio 4 dalies nuostatomis, nurodo Agentūrai visą informaciją, kurią jis prašo laikyti konfidencialia.

3. Pareiškime turi būti nurodyta:

1) pareiškėjo – fizinio asmens – vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, kontaktiniai duomenys; pareiškėjo – juridinio asmens – pavadinimas, buveinės adresas, kontaktiniai duomenys;

2) pirkėjo, dėl kurio veiksmų teikiamas pareiškimas, duomenys: juridinio asmens – pavadinimas ir, jeigu yra žinoma, buveinės adresas, kontaktiniai duomenys; fizinio asmens – vardas ir pavardė ir, jeigu yra žinoma, gyvenamosios vietos adresas, kontaktiniai duomenys;

3) konkretūs skundžiami pirkėjo nesąžiningos prekybos praktikos draudžiami veiksmai, jų atlikimo data, o jeigu pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – pažeidimo paaiškėjimo pareiškėjui data;

4) pareiškėjui žinomos pirkėjo nesąžiningos prekybos praktikos draudžiamų veiksmų faktinės aplinkybės, kuriomis jis grindžia savo pareiškimą, ir pridedami tai patvirtinantys dokumentai ir kiti įrodymai.

4. Agentūra motyvuotu sprendimu atsisako pradėti pažeidimo tyrimą, jeigu:

1) pareiškime nurodyto pažeidimo tyrimas nepriskirtas Agentūros kompetencijai;

2) pareiškime nurodyti faktai jau buvo tirti ir dėl jų jau yra priimtas Agentūros sprendimas arba įsiteisėjęs teismo sprendimas;

3) pareiškimas neatitinka šio straipsnio 3 dalyje nurodytų reikalavimų ir pareiškėjas per Agentūros nustatytą ne trumpesnį kaip 5 darbo dienų terminą nepašalino nustatytų pareiškimo trūkumų. Agentūros atsisakymas priimti pareiškimą nekliudo vėl kreiptis į Agentūrą su tuo pačiu pareiškimu, jeigu yra pašalintos arba išnykusios aplinkybės, kliudžiusios priimti pareiškimą;

4) pareiškime nurodytos faktinės aplinkybės yra priskirtinos prie galimų mažareikšmių pažeidimų ir neatitinka Agentūros patvirtintų veiklos administracinių prioritetų, kurie nustatomi taip pat vadovaujantis ir ūkio subjektų veiklos priežiūros rizikos vertinimo principu. Šis principas reiškia, kad Agentūros veiksmai nukreipiami didelės rizikos atvejams šalinti, riziką siejant su žalos teisės normų saugomoms vertybėms atsiradimo tikimybe ir šios žalos dydžiu bei mastu;

5) nuo šio įstatymo pažeidimo padarymo dienos iki šio straipsnio 3 dalyje nurodytus reikalavimus atitinkančio pareiškimo gavimo dienos praėjo daugiau kaip vieni metai, o jeigu

pažeidimas yra tęstinis ar trunkamasis, – daugiau kaip vieni metai nuo paskutinių veiksmų atlikimo dienos.

5. Agentūra pareiškimą turi išnagrinėti ir motyvuotą sprendimą pradėti pažeidimo tyrimą arba atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą turi priimti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo šio straipsnio 3 dalyje nurodytus reikalavimus atitinkančio pareiškimo gavimo dienos. Tuo atveju, kai nustatomas šio straipsnio 4 dalies 3 punkte nurodytas atsisakymo pradėti pažeidimo tyrimą pagrindas, Agentūra turi priimti motyvuotą sprendimą atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo nustatyto pareiškimo trūkumų pašalinimo termino pabaigos.

6. Agentūrai priėmus motyvuotą sprendimą pradėti pažeidimo tyrimą arba atsisakyti pradėti pažeidimo tyrimą, šio sprendimo kopija išsiunčiama proceso šalims ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo. Jeigu, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, pranešimas apie pradėtą pažeidimo tyrimą iki pažeidimo tyrimo veiksmų atlikimo pradžios galėtų pakenkti pažeidimo tyrimui, nes yra pagrįsta rizika, kad pirkėjas, įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, gali paslėpti ar sunaikinti dokumentus, reikalingus pažeidimo tyrimui atlikti, arba yra kitų aplinkybių, dėl kurių pažeidimo tyrimas taptų neįmanomas arba jo atlikimas ypač pasunkėtų, šio sprendimo kopija išsiunčiama proceso šalims per 3 darbo dienas nuo pažeidimo tyrimo veiksmų atlikimo pradžios.

14 straipsnis. Laikinosios priemonės

1. Agentūra neatidėliotinais atvejais, jeigu yra pakankamai duomenų apie šio įstatymo pažeidimą, taip pat siekdama išvengti esminės žalos ar nepataisomų pasekmių tiekėjų interesams, laikydamasi proporcingumo principo arba remdamasi pagrįstu rašytiniu tiekėjo ar kito suinteresuoto asmens prašymu dėl laikinųjų priemonių taikymo, turi teisę priimti sprendimą taikyti laikinąsias priemones.

2. Agentūra, vadovaudamasi šio straipsnio 1 dalimi, pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, turi teisę taikyti šias laikinąsias priemones:

1) įpareigoti pirkėją nutraukti galimai neteisėtą veiklą;

2) įpareigoti pirkėją atlikti tam tikrus veiksmus, jeigu jų neatlikimas padarytų tiekėjui esminės žalos arba dėl to atsirastų nepataisomų pasekmių.

3. Prieš priimdama sprendimą taikyti laikinąsias priemones, Agentūra pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, turi suteikti galimybę per nustatytą ne trumpesnį kaip 10 kalendorinių dienų terminą nuo Agentūros pranešimo apie ketinimą taikyti laikinąsias priemones gavimo dienos raštu pateikti paaiškinimus. Pranešimas siunčiamas šio įstatymo 18 straipsnio 4 dalyje nurodytais būdais.

4. Agentūros priimtu sprendimu laikinosios priemonės gali būti taikomos ne ilgesnį kaip 12 mėnesių laikotarpį; šis laikotarpis Agentūros sprendimu dar gali būti pratęstas. Jeigu yra

būtina, laikinosios priemonės taikomos tol, kol Agentūra priima galutinį sprendimą dėl pažeidimo.

5. Agentūros sprendimas taikyti laikinąsias priemones gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui per 10 kalendorinių dienų nuo jo įteikimo dienos. Skundo padavimas laikinųjų priemonių taikymo nesustabdo. Skundas turi būti išnagrinėtas ir sprendimas dėl jo priimtas per 45 kalendorines dienas nuo skundo gavimo dienos. Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per 7 kalendorines dienas nuo sprendimo paskelbimo Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimo turi išnagrinėti ir sprendimą dėl jo priimti per 45 kalendorines dienas nuo bylos gavimo teisme dienos.

15 straipsnis. Agentūros darbuotojų teisės ir pareigos atliekant pažeidimo tyrimą

1. Agentūros darbuotojai, atlikdami tyrimą dėl šio įstatymo pažeidimo, turi šias teises:

1) pažeidimo tyrimo metu be išankstinio įspėjimo įeiti į pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas bei jose atlikti patikras tik jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:

a) Agentūros darbuotojai yra pateikę darbo pažymėjimą;

b) kartu dalyvauja pirkėjas ir (arba) jo įgaliotas atstovas, jeigu jie išreiškė pageidavimą dalyvauti atliekant patikrą;

c) Agentūros darbuotojai turi teismo nutartį dėl leidimo įeiti į pirkėjui nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas bei jose atlikti patikras, išduotą vadovaujantis šio įstatymo 16 straipsnyje nustatyta tvarka;

2) peržiūrėti pažeidimo tyrimui reikalingus dokumentus, neatsižvelgdami į tai, kokioje laikmenoje jie saugomi, gauti jų kopijas ir išrašus, susipažinti su pirkėjo darbuotojų užrašais, susijusiais su darbo veikla, taip pat juos ir pirkėjui nuosavybės teise priklausančiuose ar jo valdomuose kompiuteriuose ir bet kokiose laikmenose, saugyklose ir duomenų bazėse esančią informaciją kopijuoti. Kai yra tikslinga, Agentūros darbuotojai turi teisę tęsti šiame punkte nurodytų dokumentų, darbuotojų užrašų ir informacijos peržiūrą Agentūros ar kitose patalpose;

3) gauti žodinius ir rašytinius paaiškinimus iš asmenų, galinčių turėti tyrimui reikšmingos informacijos, įskaitant atsakymus į klausimus dėl faktų ir dokumentų iš asmenų, susijusių su pirkėjo, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, veikla, ir reikalauti, kad jų įgalioti atstovai atvyktų į Agentūrą duoti paaiškinimų;

4) gauti iš pirkėjo, kitų fizinių ir juridinių asmenų bei viešojo administravimo subjektų dokumentus, duomenis ir kitą šiems asmenims prieinamą informaciją, reikalingus pažeidimo tyrimui atlikti. Šią informaciją šie subjektai ir asmenys turi teisę pateikti Agentūros darbuotojams ir savo iniciatyva;

5) paimti dokumentus ir daiktus, kurie tiriant bylą gali turėti įrodomosios reikšmės;

6) pažeidimo tyrimui atlikti pasitelkti specialistus ir (arba) ekspertus (konsultantus). Agentūros pasitelktiems specialistams ir ekspertams (konsultantams) taikomi šio įstatymo 9 straipsnyje ir 10 straipsnio 4 dalyje nustatyti reikalavimai dėl profesinių, komercinių paslapčių ir pareiškėjų tapatybės nustatymo duomenų apsaugos;

7) pažeidimo tyrimo metu informacijos fiksavimo tikslais naudoti technines priemones (dėl garso ir (ar) vaizdo įrašų darymo);

8) užfiksuoti faktines aplinkybes;

9) pažeidimo tyrimui naudoti sukauptą informaciją apie įvairius žemės ūkio ir maisto produktų rodiklius vidaus ir eksporto rinkose, taip pat ir Agentūros turimą informaciją, gautą kitų šio įstatymo pažeidimų tyrimų ar nagrinėjimų metu;

10) perduoti teisėsaugos institucijoms medžiagą apie šio įstatymo pažeidimus, turinčius nusikalstamos veikos požymių.

2. Tam, kad tyrimą atliekantiems Agentūros darbuotojams būtų sudarytos sąlygos tinkamai atlikti patikrą, Agentūros darbuotojai gali pasitelkti policijos pareigūnus. Agentūros darbuotojų pasitelktiems policijos pareigūnams, dalyvaujantiems atliekant patikrą, taikomi šio įstatymo 9 straipsnyje nustatyti apribojimai.

3. Agentūros darbuotojai, įgyvendindami jiems šio įstatymo suteiktas teises, pažeidimo tyrimo veiksmus įformina raštu – surašo dokumentus: aktus, protokolus, reikalavimus ir kitus dokumentus. Šių dokumentų formą ir pildymo tvarką nustato Agentūra.

4. Agentūros darbuotojų reikalavimai atliekant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus yra privalomi. Už šių reikalavimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą taikomos šiame įstatyme nustatytos sankcijos.

5. Pažeidimo tyrimą atliekantys Agentūros darbuotojai raštu įspėja paaiškinimus duodančius asmenis apie atsakomybę už melagingos informacijos suteikimą arba už atsisakymą suteikti informaciją Agentūrai ar jos darbuotojams.

16 straipsnis. Teismo leidimų įeiti į juridinių arba fizinių asmenų, kurie įtariami padarę šio įstatymo pažeidimą, teritoriją ir (ar) jų naudojamas patalpas gavimo tvarka

1. Agentūrai priėmus sprendimą dėl tyrimo veiksmų, numatytų šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte, Agentūros darbuotojas pateikia Vilniaus apygardos administraciniam teismui prašymą dėl teismo leidimo įeiti į pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą,

nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas bei jose atlikti patikras išdavimo.

2. Agentūros darbuotojo prašyme išduoti teismo leidimą įeiti į:

1) juridiniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas turi būti nurodytas juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas ir (ar) patalpų, kuriose vykdoma veikla, adresas, jeigu jis nesutampa su buveinės adresu; taip pat įtariamų pažeidimų pobūdis ir numatomi atlikti tyrimo veiksmai;

2) fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, jam nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas turi būti nurodytas fizinio asmens vardas ir pavardė, gyvenamosios vietos adresas ir (ar) patalpų, kuriose vykdoma veikla, adresas, jeigu jis nesutampa su gyvenamosios vietos adresu; taip pat įtariamų pažeidimų pobūdis ir numatomi atlikti tyrimo veiksmai.

3. Išnagrinėjęs prašymą išduoti teismo leidimą įeiti į juridiniam arba fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, jam nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas, Vilniaus apygardos administracinis teismas priima motyvuotą nutartį prašymą patenkinti, patenkinti iš dalies arba atmesti.

4. Prašymas išduoti teismo leidimą įeiti į juridiniam arba fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, jam nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas turi būti išnagrinėtas ir priimta nutartis ne vėliau kaip per 72 valandas nuo prašymo pateikimo momento.

5. Agentūra turi teisę per 7 kalendorines dienas nuo teismo nutarties paskelbimo dienos apskųsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartimi atmestą arba iš dalies patenkintą prašymą dėl teismo leidimo įeiti į juridiniam arba fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas.

6. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo nutarties turi išnagrinėti ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo šio skundo gavimo dienos. Agentūros atstovas turi teisę dalyvauti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui žodinio proceso tvarka nagrinėjant skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo nutarties.

7. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo priimta nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

8. Teismai, nagrinėdami prašymus ir skundus dėl teismo leidimo įeiti į juridiniam arba fiziniam asmeniui – pirkėjui, kuris įtariamas padaręs šio įstatymo pažeidimą, jam nuosavybės teise priklausančią ar jo valdomą teritoriją ir (ar) jam nuosavybės teise priklausančias ar jo valdomas ir naudojamas patalpas, privalo užtikrinti pateiktos informacijos ir planuojamų veiksmų slaptumą.

17 straipsnis. Pranešimas apie pažeidimo tyrimo išvadas

Baigus pažeidimo tyrimą, proceso dalyviams ne vėliau kaip prieš 20 darbo dienų iki nustatytos bylos nagrinėjimo dienos Agentūros posėdyje registruotu laišku pateikiamos pažeidimo tyrimo išvados, pranešama apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką, nurodoma bylos nagrinėjimo tvarka (žodinis arba rašytinis procesas) ir pasiūloma ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki bylos nagrinėjimo Agentūros posėdyje dienos raštu pateikti savo paaiškinimus dėl pažeidimo tyrimo išvadų.

18 straipsnis. Bylų nagrinėjimas

1. Bylos Agentūroje nagrinėjamos dalyvaujant proceso šalims – pareiškėjui ir pirkėjui ir (arba) jų atstovams. Bylos Agentūroje nagrinėjamos valstybine kalba rašytinio arba žodinio proceso tvarka. Agentūra bylą žodinio proceso tvarka nagrinėja tik gavusi motyvuotą pareiškėjo prašymą. Jeigu žodinio proceso šalys buvo tinkamai informuotos apie posėdį ir į jį neatvyksta, Agentūra turi teisę nagrinėti bylą rašytinio proceso tvarka ir priimti sprendimą proceso šalims nedalyvaujant, jeigu nė viena iš proceso šalių Agentūrai nepateikė rašytinio prašymo atidėti bylos nagrinėjimą. Jeigu buvo gautas proceso šalies prašymas atidėti bylos nagrinėjimą ir Agentūra, išnagrinėjusi šį prašymą, jį pripažįsta nepagrįstu, proceso šalies neatvykimo į posėdį priežastys pripažįstamos nesvarbiomis.

2. Bylą nagrinėjant rašytinio proceso tvarka, proceso dalyviai į posėdį nekviečiami ir bylos nagrinėjimas vyksta jiems nedalyvaujant.

3. Byla žodinio proceso tvarka nagrinėjama viešame posėdyje, kuriame dalyvauja proceso dalyviai. Kai byla nagrinėjama žodinio proceso tvarka, Agentūra savo iniciatyva arba proceso šalių prašymu gali paskelbti posėdį ar jo dalį uždarą, jeigu tai būtina siekiant apsaugoti valstybės, tarnybos, profesinę arba komercinę paslaptį. Jeigu posėdyje dalyvauja liudytojai, proceso šalys turi teisę liudytojams užduoti klausimų.

4. Tinkamu pranešimu apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką proceso šaliai – juridiniam asmeniui – laikomas pranešimas, išsiųstas registruotu laišku Juridinių asmenų registre nurodytu proceso šalies buveinės adresu, išskyrus atvejus, kai proceso šalis nurodo kitą korespondencijos

įteikimo adresą, arba pranešimas, išsiųstas Juridinių asmenų registre nurodytu proceso šalies elektroninių siuntų pristatymo adresu. Jeigu proceso šalis yra fizinis asmuo, tinkamu pranešimu apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką laikomas pranešimas, išsiųstas registruotu laišku fizinio asmens deklaruotos gyvenamosios vietos adresu, išskyrus atvejus, kai fizinis asmuo nurodo kitą korespondencijos įteikimo adresą.

5. Proceso šalys posėdžio metu turi teisę pareikšti papildomų reikalavimų ir pateikti papildomų įrodymų. Jeigu Agentūra nustato, kad šie papildomi reikalavimai ir įrodymai galėjo būti pateikti iki bylos nagrinėjimo pradžios ir jų tenkinimas užvilkintų sprendimo priėmimą, Agentūra motyvuotu protokoliniu sprendimu gali juos atmesti.

6. Posėdyje išklausomi proceso šalių paaiškinimai, susipažįstama su dokumentais, kitais įrodymais ir jie įvertinami.

7. Posėdis baigiamas išklausant proceso šalių baigiamąsias kalbas dėl nagrinėtos bylos esmės. Proceso šalys neturi teisės baigiamosiose kalbose remtis naujomis aplinkybėmis ar įrodymais, kurie nebuvo įvertinti anksčiau.

8. Bylos nagrinėjimo posėdžio eiga protokoluojama.

9. Išnagrinėjusi bylą, Agentūra priima vieną iš šių sprendimų:

1) taikyti šio įstatymo nustatytas sankcijas, jeigu nustato, kad šis įstatymas buvo pažeistas;

2) nutraukti bylą, jeigu:

a) paaiškėja, kad šio įstatymo pažeidimo nėra;

b) byla nepriskirtina Agentūros kompetencijai;

c) pareiškėjas atsisakė pareiškimo, išskyrus šio įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje nurodytą atvejį;

d) tolesnis bylos nagrinėjimas keltų riziką, kad bus atskleista pareiškėjo tapatybė arba bet kuri kita informacija, kurią atskleidus, pareiškėjo manymu, būtų pakenkta jo interesams, ir jeigu pareiškėjas nurodė tą informaciją pagal 10 straipsnio 1 dalį.

10. Šio straipsnio 9 dalyje nurodytame sprendime turi būti nurodyta:

1) sprendimo priėmimo laikas ir vieta;

2) proceso šalys, kiti proceso dalyviai;

3) bylos nagrinėjimo metu nustatytų aplinkybių išdėstymas ir jų įvertinimas;

4) priimto sprendimo motyvai;

5) jeigu priimamas šio straipsnio 9 dalies 1 punkte nurodytas sprendimas, – šio įstatymo straipsnis, už kurio pažeidimą taikoma atsakomybė; straipsnis, kuriame nustatyta atsakomybė už pažeidimą; sprendimo apskundimo terminas ir tvarka;

6) jeigu priimamas šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nurodytas sprendimas, – sprendimo apskundimo terminas ir tvarka.

11. Šio straipsnio 9 dalyje nurodyto sprendimo kopija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos išsiunčiama registruotu laišku proceso šalims. Kai Agentūros sprendime yra neskelbtinų duomenų apie valstybės, tarnybos, profesines, komercines paslaptis ar asmens duomenų, kurie yra neskelbtini atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugos teisės aktų reikalavimus, parengiama skelbtina sprendimo versija, iš kurios pašalinami visi neskelbtini duomenys.

19 straipsnis. Alternatyvus ginčų sprendimas

Nedarant poveikio tiekėjų teisei teikti pareiškimus pagal šio įstatymo 13 straipsnį ir Agentūrai naudotis suteiktomis teisėmis pagal šio įstatymo 15 straipsnį, tiekėjų ir pirkėjų ginčai dėl taikomos nesąžiningos prekybos praktikos gali būti sprendžiami taikant ir alternatyvius ginčų sprendimo būdus: institucinį ar *ad hoc* arbitražą ir mediaciją.

20 straipsnis. Agentūros sprendimų apskundimas

Agentūros sprendimai, priimti pagal šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalį, 13 straipsnio 4 dalį ir 18 straipsnio 9 dalį, per 30 kalendorinių dienų nuo sprendimo kopijos gavimo dienos gali būti skundžiami teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Skundą gali pateikti tik proceso šalys. Kreipimasis į teismą nesustabdo sprendimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

21 straipsnis. Sankcijos, atsakomybę lengvinančios ir sunkinančios aplinkybės, baudų sumokėjimas ir išieškojimas

1. Priežiūros institucijos skiriamos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, jų dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, trukmės ir masto, atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių.

2. Už šio įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų taikymą pirkėjui skiriama ne mažesnė kaip dviejų šimtų eurų, tačiau ne didesnė kaip 20 procentų nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos dydžio bauda. Baudos dydis apskaičiuojamas ir skiriamas pirkėjui vadovaujantis šiais etapais:

1) pirmuoju etapu apskaičiuojamas pradinis baudos dydis, kuris yra 7 procentai nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos;

2) antruoju etapu apskaičiuojamas bazinis baudos dydis, atsižvelgiant į pažeidimo trukmę:

a) kai tiekėjui vėluojama sumokėti nuo 1 iki 30 kalendorinių dienų imtinai nuo nustatyto mokėjimo termino pabaigos, pradinis baudos dydis didinamas iki 25 procentų;

b) kai tiekėjui vėluojama sumokėti nuo 31 iki 60 kalendorinių dienų imtinai nuo nustatyto mokėjimo termino pabaigos, pradinis baudos dydis didinamas iki 50 procentų,

c) kai tiekėjui vėluojama sumokėti daugiau kaip 60 kalendorinių dienų nuo nustatyto mokėjimo termino pabaigos, pradinis baudos dydis didinamas iki 100 procentų;

3) trečiuoju etapu, nustačius bazinį baudos dydį, apskaičiuojamas skiriamos baudos dydis, atsižvelgiant į šio straipsnio 9 ir 10 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir (arba) sunkinančias aplinkybes. Nustačius lengvinančias ir (arba) sunkinančias aplinkybes bei įvertinus jų skaičių ir reikšmingumą, bazinis baudos dydis mažinamas iki 50 procentų arba didinamas iki 50 procentų, tačiau skiriamos baudos dydis negali būti mažesnis kaip du šimtai eurų ir didesnis kaip 20 procentų nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos.

3. Už šio įstatymo 4 straipsnio 4 ir 7 dalyse nurodytus draudžiamus nesąžiningos prekybos praktikos veiksmus pirkėjams skiriama bauda iki 0,7 procento nuo pardavimo pajamų per praėjusius finansinius metus, ėjusius prieš tuos metus, kuriais buvo padaryti šio įstatymo 4 straipsnio 4 ir 7 dalyse nurodyti draudžiami veiksmai, bet ne mažiau kaip penki šimtai eurų. Jeigu pirkėjas veiklą pradėjo vykdyti einamaisiais metais ir (ar) ją vykdė trumpiau negu metus, skiriama bauda iki 0,7 procento nuo gautų pardavimo pajamų einamaisiais metais ar per kalendorinių mėnesių, iš eilės ėjusių vienas paskui kitą, trukmę (tačiau neviršijant dvylikos mėnesių laikotarpio) gautų pardavimo pajamų, bet ne mažiau kaip penki šimtai eurų.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytos baudos dydis apskaičiuojamas ir skiriamas pirkėjui vadovaujantis šiais etapais:

1) pirmuoju etapu apskaičiuojamas pradinis baudos dydis, kuris yra 0,05 procento nuo pirkėjo pardavimo pajamų, apskaičiuotų pagal šio straipsnio 3 dalies nuostatas;

2) antruoju etapu apskaičiuojamas bazinis baudos dydis, sumažinant arba padidinant šios dalies 1 punkte apskaičiuotą pradinį baudos dydį, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, trukmę ir mastą. Pradinis baudos dydis padauginamas iš kiekvienam iš pažeidimo pobūdžio, trukmės ir masto kriterijams taikytinų atitinkamų koeficientų, patenkančių į intervalą nuo 0,22 iki 1,78 imtinai, sandaugos;

3) trečiuoju etapu, nustačius bazinį baudos dydį, apskaičiuojamas skiriamos baudos dydis, atsižvelgiant į šio straipsnio 9 ir 10 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir (arba) sunkinančias aplinkybes. Nustačius lengvinančias ir (arba) sunkinančias aplinkybes bei įvertinus jų skaičių ir reikšmingumą, bazinis baudos dydis mažinamas iki 50 procentų, tačiau jis turi būti ne mažesnis kaip penki šimtai eurų, arba didinamas iki 50 procentų.

5. Jeigu pažeidimas padarytas pirmą kartą ir nėra nustatyta nė vienos atsakomybę sunkinančios aplinkybės, tačiau yra bent viena atsakomybę lengvinanti aplinkybė, apskaičiuotas bazinis baudos dydis mažinamas 50 procentų, tačiau jis turi būti ne mažesnis kaip penki šimtai eurų.

6. Nustačius sunkinančią aplinkybę, nurodytą šio straipsnio 10 dalies 6 punkte, bazinis baudos dydis didinamas iki 100 procentų, neatsižvelgiant į atsakomybę lengvinančias aplinkybes.

7. Jeigu pirkėjas nepateikia Agentūrai informacijos apie gautas pajamas per praėjusius finansinius ar einamuosius metus, jam skiriama bauda nuo trijų tūkstančių iki dešimt tūkstančių eurų, o jeigu toks pat pažeidimas padaromas pakartotinai per vienus metus nuo baudos paskyrimo, – nuo šešių tūkstančių iki dvidešimt tūkstančių eurų.

8. Už Agentūros darbuotojų reikalavimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, jiems atliekant:

1) šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus, pirkėjams skiriama trijų šimtų eurų bauda už kiekvieną nevykdymo arba netinkamo vykdymo dieną;

2) šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus, pirkėjams skiriama bauda nuo vieno šimto iki septynių šimtų eurų.

9. Atsakomybę lengvinančios aplinkybės yra šios:

1) pirkėjas savo noru nutraukė pažeidimą ir užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms;

2) pirkėjas pripažino padaręs pažeidimą;

3) pirkėjas padėjo Agentūros darbuotojams pažeidimo tyrimo metu;

4) pirkėjas savo noru atlygino tiekėjui padarytą materialinę žalą;

5) pirkėjo finansinė padėtis, nustatoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtinta tvarka, yra labai sunki.

10. Atsakomybę sunkinančios aplinkybės yra šios:

1) pirkėjas kliudė Agentūros darbuotojams atlikti pažeidimo tyrimą;

2) pirkėjas slėpė padarytą pažeidimą, naikino ir (ar) klastojo draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų įrodymus;

3) pirkėjas tęsė šiame įstatyme nustatytų reikalavimų pažeidimą, nepaisydamas Agentūros ar jos darbuotojo įpareigojimo jį nutraukti;

4) pirkėjas padarė materialinę žalą;

5) pirkėjas atsisakė vykdyti šio įstatymo 4 straipsnio 9 dalyje nustatytus reikalavimus;

6) pirkėjas pakartotinai padarė tokį patį pažeidimą per vienus metus nuo šiame įstatyme nustatytos baudos paskyrimo.

11. Agentūros paskirta bauda į valstybės biudžetą sumokama ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo dėl baudos skyrimo gavimo dienos. Apskundus tokį sprendimą, bauda turi būti sumokėta ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo teismo sprendimo, kuriuo atmestas skundas, įsiteisėjimo dienos.

12. Motyvuotu pažeidėjo prašymu Agentūra turi teisę baudos ar jos dalies sumokėjimą atidėti iki 6 mėnesių, jeigu pažeidėjas sumokėti baudos laiku negali dėl objektyvių priežasčių.

13. Vyriausybė patvirtina baudų už šio įstatymo pažeidimus skyrimo tvarkos aprašą.

14. Agentūros sprendimas dėl baudos skyrimo yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

ŠEŠTASIS SKYRIUS
BENDRADARBIAVIMAS SU KONKURENCIJOS TARYBA, KITOMIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS INSTITUCIJOMIS IR ĮSTAIGOMIS, EUROPOS KOMISIJA BEI KITŲ EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBIŲ NARIŲ PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOMIS, ATASKAITŲ PASKELBIMAS IR TEIKIMAS

22 straipsnis. Bendradarbiavimas

Agentūra, naudodamasi jai šiame įstatyme suteiktomis teisėmis ir vykdydama jai nustatytas funkcijas:

1) bendradarbiauja su Konkurencijos taryba, vykdančia Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo priežiūrą, kitomis Lietuvos Respublikos valstybės institucijomis ir įstaigomis, Europos Komisija bei kitų Europos Sąjungos valstybių narių priežiūros institucijomis, teikdama joms savitarpio pagalbą atliekant tarpvalstybinio pobūdžio tyrimus dėl nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje, išskyrus tyrimus, susijusius su didelę rinkos galią turinčiomis mažmeninės prekybos įmonėmis;

2) naudodamasi Europos Komisijos sukurta ir tvarkoma vieša interneto svetaine, keičiasi informacija, susijusia su šio įstatymo ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinių teisės aktų, į kuriuos perkeltos Direktyvos (ES) 2019/633 nuostatos, įgyvendinimo priemonėmis ir jų priežiūros praktika;

3) teikia reikiamą informaciją Konkurencijos tarybai, kitoms Lietuvos Respublikos valstybės institucijoms ir įstaigoms, Europos Komisijai.

23 straipsnis. Ataskaitų paskelbimas ir teikimas

1. Agentūra iki kiekvienų metų kovo 1 d. savo interneto svetainėje paskelbia savo veiklos, susijusios su šio įstatymo nuostatų taikymu, metinę ataskaitą, kurioje nurodomas per praėjusius metus gautų skundų skaičius ir pradėtų arba užbaigtų tyrimų skaičius. Ataskaitoje pateikiama kiekvieno užbaigto tyrimo dalyko santrauka, tyrimo rezultatai ir, kai taikytina, priimtas sprendimas, laikantis šio įstatymo 9 straipsnyje nustatytų konfidencialumo reikalavimų.

2. Agentūra, gavusi iš Konkurencijos tarybos informaciją, nurodytą Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 15 straipsnyje, parengia metinę ataskaitą dėl įmonių vienų kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje ir iki kiekvienų metų kovo 15 d. ją pateikia Europos Komisijai. Šioje metinėje ataskaitoje pateikiami visi atitinkami duomenys, susiję su šio įstatymo ir Mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo nuostatų taikymu bei šiuose įstatymuose nustatytų reikalavimų priežiūros užtikrinimu per praėjusius metus.

SEPTINTASIS SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2021 m. lapkričio 1 d.

2. Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos iki 2021 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos sudarytos pirkimo–pardavimo sutartys, kurių galiojimas įsigaliojus šiam įstatymui dar nėra pasibaigęs, per vienus metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos turi būti peržiūrėtos ir patikslintos bei užtikrinta jų atitiktis šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatoms.

25 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimo stebėsena ir rezultatų įvertinimas

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija iki 2024 m. balandžio 1 d. atlieka šiame įstatyme nustatyto galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą už laikotarpį nuo 2021 m. lapkričio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir parengia galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo ataskaitą. Šioje ataskaitoje nurodomos teigiamos ir neigiamos šiame įstatyme nustatyto teisinio reguliavimo pasekmės bei pasiūlymai dėl šio įstatymo ir kitų su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų tobulinimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda

Lietuvos Respublikos
nesąžiningos prekybos praktikos
žemės ūkio ir maisto produktų
tiekimo grandinėje draudimo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/633 dėl įmonių vienų kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija 188605295, Gedimino pr. 53 1 K-02, 01109 Vilniaus m.
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymas
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-06-17 Nr. XIV-409
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Kopijos tikrumo patvirtinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rita Koncijalovienė, Vyriausioji specialistė, Dokumentų departamentas
Sertifikatas išduotas	RITA KONCIJALOVIENĖ, Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-07-02 10:32:20
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-07-02 10:32:40
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-11-27 - 2021-11-26
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	eSeimas. Teisės aktų informacinė sistema (TAIS), versija 1.2.95
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metadata entry "Index of the case (volume) the document is assigned to" must be specified Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2021-07-04)
Paieškos nuoroda	https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=9c9b4bc0d3fa11eb9787d6479a2b2829
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2021-07-04 01:26:02 TAIS